UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

24 päivänä toukokuuta 2011 *

Yhdistetyissä asioissa T-109/05 ja T-444/05,

Navigazione Libera del Golfo Srl (NLG), aiemmin Navigazione Libera del Golfo SpA, kotipaikka Napoli (Italia), edustajinaan asianajajat S. Ravenna ja A. Abate,

kantajana,

vastaan

Euroopan komissio, asiamiehinään P. Costa de Oliveira ja V. Di Bucci,

vastaajana,

jota tukevat

Italian tasavalta, asiamiehinään aluksi I. Braguglia ja valtionasiamies M. Fiorilli, sittemmin M. Fiorilli ja R. Adam, ja lopuksi valtionasiamies I. Bruni, ja

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään B. Driessen ja A. Vitro,

väliintulijoina asiassa T-444/05,

ja

Caremar SpA, kotipaikka Napoli, edustajinaan aluksi asianajajat G. M. Roberti, A. Franchi ja G. Bellitti, sittemmin asianajajat G. M. Roberti, G. Bellitti ja I. Perego,

väliintulijana asioissa T-109/05 ja T-444/05,

joissa vaaditaan kumoamaan 3.2.2005 tehty komission päätös D(2005) 997 ja 12.10.2005 tehty komission päätös D(2005) 9766, joissa kieltäydytään myöntämästä kantajalle oikeutta tutustua tiettyihin tietoihin, joita ei ole mainittu valtiontuesta, jonka Italia on myöntänyt merenkulkuyrityksille Adriatica, Caremar, Siremar, Saremar ja Toremar (Tirrenia-konserni) 16.3.2004 tehdystä komission päätöksestä 2005/163/EY (EUVL 2005, L 53, s. 29) julkaistussa versiossa,

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja O. Czúcz sekä tuomarit I. Labucka ja K. O'Higgins (esittelevä tuomari),

kirjaaja: johtava hallintovirkamies J. Palacio González,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 1.6.2010 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Asiaa koskevat oikeussäännöt

1 EY 255 artiklassa määrätään seuraavaa:

”1. Kaikilla unionin kansalaisilla sekä kaikilla luonnollisilla henkilöillä, jotka asuvat jossain jäsenvaltiossa, tai kaikilla oikeushenkilöillä, joilla on sääntömääräinen kotipaikka jossain jäsenvaltiossa, on oikeus tutustua Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjoihin jäljempänä 2 ja 3 kohdan mukaisesti määriteltyjen periaatteiden ja edellytysten mukaisesti.

2. Neuvosto vahvistaa 251 artiklassa määrättyä menettelyä noudattaen kahden vuoden kuluessa Amsterdamin sopimuksen voimaantulosta asiakirjoihin tutustumisoikeutta koskevat yleiset periaatteet ja rajoitukset julkisen tai yksityisen edun huomioon ottamiseksi.

3. Kukin edellä mainittu toimielin täsmentää omassa työjärjestyksessään erityismääräykset oikeudesta tutustua toimielimen asiakirjoihin.”

2 EY 287 artiklan sanamuoto on seuraava:

”Yhteisön toimielimen jäsen, komitean jäsen, yhteisön virkamies tai muu sen henkilöstöön kuuluva ei saa, tehtävänsä päätyttyäkään, ilmaista salassapitovelvollisuuden

piiriin kuuluvia tietoja eikä varsinkaan tietoja yrityksistä taikka niiden liikesuhteista tai kustannustekijöistä.”

3 Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi 30.5.2001 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1049/2001 (EYVL L 145, s. 43) määritellään ne periaatteet, edellytykset ja rajoitukset, jotka koskevat EY 255 artiklassa tarkoitettua oikeutta tutustua kyseisten toimielinten asiakirjoihin.

4 Asetuksen (EY) N:o 1049/2001 otsikon ”Tarkoitus” alla olevassa 1 artiklan a alakohdassa säädetään, että sen tarkoituksena on ”määritellä ne julkiseen tai yksityiseen etuun perustuvat periaatteet, edellytykset ja rajoitukset, jotka koskevat [EY] 255 artiklassa tarkoitettua oikeutta tutustua Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission – – asiakirjoihin, siten, että taataan mahdollisimman laaja oikeus tutustua asiakirjoihin”.

5 Tämän asetuksen 2 artiklan 1 kohta on sanamuodoltaan seuraava:

”Jokaisella unionin kansalaisella sekä jokaisella luonnollisella henkilöllä, joka asuu jossain jäsenvaltiossa, sekä jokaisella oikeushenkilöllä, jolla on sääntömääräinen kotipaikka jossain jäsenvaltiossa, on oikeus tutustua toimielinten asiakirjoihin tässä asetuksessa määriteltyjen periaatteiden, edellytysten ja rajoitusten mukaisesti.”

6 Asetuksen N:o 1049/2001 3 artiklan a alakohdan mukaan ”asiakirjalla” tarkoitetaan siinä ”mitä tahansa tallennetta (paperille tulostettua tai sähköisessä muodossa tallennettua tekstiä taikka ääni- tai kuvatallennetta tai audiovisuaalista tallennetta), joka koskee toimielimen vastuualueeseen kuuluvia politiikkoja, toimintaa ja päätöksiä”.

7 Asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklassa, jossa määritellään poikkeukset oikeudesta tutustua asiakirjoihin, säädetään seuraavaa:

”– –

2. Toimielimet kieltäytyvät antamasta tutustuttavaksi asiakirjaa, jonka sisältämien tietojen ilmaiseminen vahingoittaisi:

– tietyn luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön taloudellisten etujen, mukaan lukien teollis- ja tekijänoikeudet, suojaa;

– tuomioistuinkäsittelyn ja oikeudellisen neuvonannon suojaa;

– tarkastus-, tutkinta- ja tilintarkastustoimien tarkoitusten suojaa;

jollei ylivoimainen yleinen etu edellytä ilmaisemista.

– –

4. Jos kyse on kolmannen asiakirjasta, toimielin kuulee tätä arvioidakseen, onko 1 tai 2 kohdassa säädettyä poikkeusta sovellettava, paitsi jos on selvää, että asiakirja on luovutettava tai sitä ei tule luovuttaa.

5. Jäsenvaltio voi pyytää toimielintä olemaan luovuttamatta kyseisestä jäsenvaltiosta peräisin olevaa asiakirjaa ilman jäsenvaltion etukäteen antamaa suostumusta.

6. Jos vain osaan pyydetystä asiakirjasta voidaan soveltaa poikkeusta, muut asiakirjan osat luovutetaan.

7. Edellä 1–3 kohdassa säädettyjä poikkeuksia sovelletaan ainoastaan niin kauan kuin suojelu on asiakirjan sisällön kannalta perusteltua. Poikkeuksia voidaan soveltaa enintään 30 vuoden ajan. Kun kyseessä ovat yksityisyyden suojaa tai kaupallisia etuja koskevien poikkeusten piiriin kuuluvat asiakirjat ja arkaluonteiset asiakirjat, poikkeuksia voidaan tarvittaessa soveltaa tämän jälkeenkin."

8 Asetuksen 7 artiklassa, jonka otsikko on "Alkuperäisten hakemusten käsittely", säädetään seuraavaa:

"1. Asiakirjoihin tutustumista koskevat hakemukset käsitellään välittömästi. Hakijalle lähetetään vastaanottoilmoitus. Viidentoista työpäivän kuluessa hakemuksen kirjaamisesta toimielin joko päättää antaa pyydetyn asiakirjan tutustuttavaksi ja antaa asiakirjan tutustuttavaksi 10 artiklan mukaisesti tässä määräajassa tai ilmoittaa kirjallisesti, mistä syystä hakemus on hylätty kokonaan tai osittain, sekä hakijan oikeudesta tämän artiklan 2 kohdan mukaisesti tehdä uudistettu hakemus.

2. Jos hakemus hylätään kokonaan tai osittain, hakija voi viidentoista työpäivän kuluessa siitä, kun hän on vastaanottanut toimielimen vastauksen, tehdä uudistet[un] hakemu[ksen] ja pyytää toimielintä tarkistamaan kantaansa.

– –"

9 Asetuksen N:o 1049/2001 8 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Uudistetut hakemukset käsitellään välittömästi. Viidentoista työpäivän kuluessa hakemuksen kirjaamisesta toimielin joko päättää antaa pyydetyn asiakirjan tutustuttavaksi ja antaa asiakirjan tutustuttavaksi 10 artiklan mukaisesti tässä määräajassa tai ilmoittaa kirjallisesti, mistä syystä hakemus on hylätty kokonaan tai osittain. Jos toimielin kieltäytyy antamasta asiakirjaa kokonaan tai osittain tutustuttavaksi, se ilmoittaa hakijalle tämän käytettävissä olevista oikeussuojakeinoista, toisin sanoen mahdollisuudesta nostaa asiasta kanne toimielintä vastaan tuomioistuimessa ja/tai kannella oikeusasiamiehelle [EY] 230 ja [EY] 195 artiklassa määrättyjen edellytysten mukaisesti.”

10 Lisäksi [EY 88] artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 22.3.1999 annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 659/1999 (EYVL L 83, s. 1) määritellään menettelyt, joita sovelletaan Euroopan komission käyttäessä sille EY 88 artiklassa myönnettyä toimivaltaa lausua valtiontukien soveltuvuudesta yhteismarkkinoille.

11 Asetuksen 659/1999 20 artiklassa, jonka otsikko on ”Asianomaisten osapuolten oikeudet”, säädetään seuraavaa:

”1. Asianomaiset osapuolet voivat 6 artiklan mukaisesti tehdä huomautuksia muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevasta komission päätöksestä. Asianomaisille osapuolille, jotka ovat tehneet tällaisia huomautuksia, ja kaikille yksittäisen tuen saajille toimitetaan jäljennös komission 7 artiklan mukaisesti tekemästä päätöksestä.

2. Asianomaiset osapuolet voivat toimittaa komissiolle tietoja oletetuista sääntöjenvastaisista tuista ja tuen väärinkäytöstä. Jos komissio katsoo, että sillä ei saamiensa

tietojen perusteella ole riittävää syytä ottaa kantaa asiaan, se ilmoittaa tästä asianomaiselle osapuolelle. Jos komissio tekee päätöksen asiassa, jota toimitetut tiedot koskevat, se toimittaa jäljennöksen päätöksestä asianomaiselle osapuolelle.

3. Asianomaiset osapuolet voivat pyynnöstään saada jäljennöksen 4 artiklan, 7 artiklan, 10 artiklan 3 kohdan ja 11 artiklan mukaisista päätöksistä."

12 Asetuksen 25 artiklassa, jonka otsikko on "Päätösten vastaanottajat", säädetään seuraavaa:

"– – tehdyt päätökset osoitetaan asianomaiselle jäsenvaltiolle. Komissio ilmoittaa näistä päätöksistä viipymättä asianomaiselle jäsenvaltiolle ja antaa sille mahdollisuuden ilmoittaa komissiolle, minkä tietojen se katsoo kuuluvan salassapitovelvollisuuden piiriin."

13 Salassapitovelvollisuudesta valtiontukipäätöksissä 1.12.2003 annetun komission tiedonannon C(2003) 4582 (EUVL C 297, s. 6) (jäljempänä salassapitovelvollisuudesta valtiontukipäätöksissä annettu tiedonanto), jossa selvitetään, kuinka komissio aikoo käsitellä valtiontukipäätösten vastaanottajina olevien jäsenvaltioiden pyyntöjä käsitellä osia päätöksistä salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvina eikä julkistaa niitä päätöstä julkaistaessa, 3.1 kohdassa todetaan seuraavaa:

"Liikesalaisuudet voivat koskea vain tietoja, jotka liittyvät todellista tai mahdollista taloudellista arvoa omaavaan liiketoimintaan ja joiden julkistamisesta tai käyttämisestä muut yritykset voisivat hyötyä taloudellisesti. Tyypillisiä esimerkkejä ovat

valmistus- ja jakelukustannusten arviointimenetelmät, tuotantosalaisuudet – – sekä prosessit, hankintalähteet, tuotanto- ja myyntimäärät, markkinaosuudet, asiakas- ja jakelijaluettelot, markkinointisuunnitelmat, omakustannushinnan rakenne, myyntipolitiikka ja yrityksen sisäistä organisaatiota koskevat tiedot."

14 Lisäksi 3.2 kohdassa, jonka otsikko on "Muut luottamukselliset tiedot", on erityisesti todettu, että tietoja, jotka koskevat julkisten palvelujen järjestämistä ja kustannuksia, ei tavallisesti katsota muiksi luottamuksellisiksi tiedoiksi, vaikka ne voivat muodostaa liikesalaisuuden, jos 3.1 kohdan perusteet täyttyvät.

Asioiden taustat ja oikeudenkäyntimenettely

15 Valtiontuesta, jonka Italia on myöntänyt merenkulkuyrityksille Adriatica, Caremar, Siremar, Saremar ja Toremar (Gruppo Tirrenia) 16.3.2004 tehdyssä päätöksessään 2005/163/EY (EUVL 2005, L 53, s. 29) komissio on hyväksynyt osittain Italian viranomaisten esittämän pyynnön poistaa päätöksen julkisesta versiosta merenkulkuyritysten Adriatica, Caremar, Siremar, Saremar ja Toremar (jäljempänä Tirrenia-konserni) kustannustekijöitä koskevat tiedot, jotka sisältyvät kyseisen päätöksen 128 ja 140 perustelukappaleen taulukkoihin.

16 Komissio toimitti kantaja Navigazione Libera del Golfo Srl:lle (NLG), päätöksen 2005/163 ei-luottamuksellisen version asetuksen N:o 659/1999 20 artiklan 1 kohdan toisen virkkeen mukaisesti.

17 Kantajan asianajaja S. Ravenna pyysi 24.11.2004 päivätyllä kirjeellä komissiota toimittamaan asetuksen N:o 1049/2001 6 ja 7 artiklan nojalla päätöksen 2005/163 koko tekstin, joka käsittää ”analyyttiset tiedot, joita ei ollut mainittu kyseisen päätöksen 128 ja 140 perustelukappaleeseen sisältyvissä taulukoissa, mukaan lukien Caremarille aivan erityisesti autolautoilla ja nopeilla matkustaja-aluksilla hoidetuista matkustajien kuljetuspalveluista Napolin ja Caprin välisellä reitillä vuosittain aiheutuvia lisäkustannuksia koskevat yksityiskohtaiset tiedot”.

18 Komission energian ja liikenteen pääosasto vastasi kyseisiin asiakirjoihin tutustumista koskevaan pyyntöön 7.12.2004 päivätyllä kirjeellä ja epäsi oikeuden tutustua päätöksen 2005/163 128 ja 140 perustelukappaleeseen sisältyvien taulukkojen tietoihin. Se katsoi, että kyseisiä perustelukappaleita koski asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa säädetty poikkeus, jonka mukaan toimielin kieltäytyy antamasta tutustuttavaksi asiakirjaa, jonka sisältämien tietojen ilmaiseminen vahingoittaisi tietyn luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön taloudellisten etujen suojaa. Se täsmensi, että kyseisiä tietoja oli pidettävä luottamuksellisina salassapitovelvollisuudesta valtiontukipäätöksissä annetun tiedonannon mukaisesti.

19 S. Ravenna esitti 4.1.2005 päivätyllä kirjeellä uudistetun hakemuksen asetuksen N:o 1049/2001 8 artiklan mukaisesti.

20 Komission pääsihteeristö vahvisti 3.2.2005 päivätyllä kirjeellä, jossa oli viite D(2005) 997 (jäljempänä ensimmäinen riidanalainen päätös), että oikeus tutustua asiakirjoihin oli evätty, ja katsoi, että sellaisten pyydettyjen tietojen ilmaiseminen, jotka koskivat kustannusten jakautumista kunkin yhtiön osalta laskettaessa yleisen edun mukaisten palvelujen suorittamisesta vuosittain myönnettyä korvausta, voisi vahingoittaa Tirrenia-konsernin yritysten taloudellisia etuja ja merkitä etua muille yrityksille. Komission mukaan tämäntyyppisiä tietoja ei ilmoiteta asianomaisille osapuolille, joille päätös annetaan tiedoksi asetuksen N:o 659/1999 20 artiklan mukaisesti. Lisäksi komissiolla

on EY 287 artiklan nojalla velvollisuus olla ilmaisematta asianomaisille osapuolille salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja. Se perustelee kieltäytymistä varsinkin asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 2 kohdan ensimmäisellä luetelmakohdalla, koska kustannusten julkistaminen voisi vahingoittaa kyseessä olevien yritysten taloudellisia etuja.

21 Komissio lisäsi, ettei mikään ylivoimainen yleinen etu oikeuttanut syrjäyttämään tarvetta suojella yritysten taloudellisia etuja ja julkistamaan niiden sisäiseen toimintaan liittyviä tietoja. Se katsoi lisäksi, että oikeus tutustua asiakirjaan osittain, sellaisena kuin siitä säädetään asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 6 kohdassa, oli jo myönnetty.

22 Kantaja nosti unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 8.3.2005 toimittamallaan kannekirjelmällä kanteen, joka on kirjattu viitteellä T-109/05, ensimmäisen riidanalaisen päätöksen kumoamiseksi.

23 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ensimmäisen jaoston puheenjohtajan 7.9.2005 antamalla määräyksellä Caremar SpA hyväksyttiin asiassa väliintulijaksi tukemaan komission vaatimuksia.

24 Koska komissio vaati vastinekirjelmässään kanteen tutkimatta jättämistä sillä perusteella, että kyseistä kannetta ei edeltänyt kantajan itsensä alkuperäinen ja sitten uudistettu hakemus asetuksen N:o 1049/2001 6 ja 8 artiklan mukaisesti, S. Ravenna toisti 9.6.2005 päivätyssä kirjeessä pyyntönsä saada tutustua asiakirjoihin täsmentäen nimenomaan toimivansa kantajan valtuuttamana. Hän pyysi erityisesti toimittamaan ainoastaan yksityiskohtaisia tietoja sisältävät asiakirjat, jotka Italian viranomaiset olivat toimittaneet perustellakseen Caremarille annettujen julkisten palveluvelvoitteiden, jotka koskivat matkustajien kuljettamista autolautoilla ja nopeilla matkustaja-aluksilla

Napoli-Beverellon ja Caprin (Italia) välisellä reitillä, täyttämisestä vuosittain aiheutuvia erilaisia lisäkustannuksia.

25 Komission energian ja liikenteen pääosasto epäsi 28.7.2005 päivätyllä kirjeellä oikeuden tutustua mainittuihin asiakirjoihin asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 5 kohdan mukaisesti. Se perusteli kieltäytymistään täsmentämällä, että koska kyseiset asiakirjat oli saatu Italian viranomaisilta, se oli asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 4 ja 5 kohdan ja komission 5.12.2001 työjärjestyksensä muuttamisesta tekemän päätöksen 2001/937/EY, EHTY, Euratom (EYVL L 345, s. 94) 5 artiklan 4 kohdan b alakohdan mukaisesti kuullut Italian viranomaisia, jotka olivat ilmoittaneet sille vastustavansa kyseisten asiakirjojen luovuttamista.

26 Kantaja esitti 19.8.2005 päivätyllä kirjeellä uudistetun hakemuksen saada tutustua asiakirjoihin, jotka koskevat Caremar-merenkulkuyritykselle annettujen julkisten palveluvelvoitteiden täyttämisestä Napoli-Beverellon ja Caprin välisellä reitillä vuosittain aiheutuvia lisäkustannuksia.

27 Komission pääsihteeristö vahvisti 12.10.2005 päivätyllä kirjeellä, jossa oli viite D(2005) 9766 (jäljempänä toinen riidanalainen päätös), energian ja liikenteen pääosaston 28.7.2005 suorittaman alkuperäisen epäämisen. Koska Italian viranomaiset vastustivat niiden tietojen ilmaisemista, jotka koskivat Caremarille julkisen palvelun hoitamisesta kyseisillä reiteillä aiheutuvia lisäkustannuksia ja tämän tehtävän suorittamisesta yhtiölle vuosittain maksettua tukea, se katsoi, että oli syytä soveltaa asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 5 kohdassa säädettyä poikkeusta. Se täsmensi, että koska Italian viranomaiset olivat nimenomaan vastustaneet kyseisten tietojen ilmaisemista, se ei voinut taata asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 6 kohdan mukaista oikeutta tutustua kyseessä olevaan asiakirjaan osittain. Sen mukaan perustelut, joihin kantaja pyynnössään vetoaa ja jotka koskevat EY 87 ja EY 88 artiklaa, palvelujen

tarjoamisen vapauden periaatteen soveltamisesta meriliikenteeseen jäsenvaltioissa (meriliikenteen kabotaasi) 7.12.1992 annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 3577/92 (EYVL L 364, s. 7) ja salassapitovelvollisuudesta valtiontukipäätöksissä annettua tiedonantoa, eivät olleet myöskään merkityksellisiä uudistetun hakemuksen arvioimiseksi, koska mainitut säännökset ja määräykset koskevat valtiontukimenettelyjä ja osapuolten oikeuksia näiden menettelyjen yhteydessä. Oikeus tutustua asiakirjoihin, joka on vahvistettu asetuksessa N:o 1049/2001, ei riipu hakijan ominaisuuksista eikä tämän erityisistä intresseistä.

28 Kantaja nosti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 21.12.2005 toimitetulla kannekirjelmällä kanteen, joka on kirjattu viitteellä T-444/05, toisen riidanalaisen päätöksen kumoamiseksi.

29 Euroopan unionin neuvosto ja Italian tasavalta hyväksyttiin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ensimmäisen jaoston puheenjohtajan 19.9.2006 antamilla määräyksillä väliintulijoiksi tukemaan komission vaatimuksia.

30 Caremar hyväksyttiin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ensimmäisen jaoston puheenjohtajan 27.10.2006 antamalla määräyksellä väliintulijaksi tukemaan komission vaatimuksia.

31 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen 11.12.2006 antamalla määräyksellä asiat T-109/05 ja T-444/05 yhdistettiin suullista käsittelyä ja tuomion antamista varten.

32 Koska ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen jaostojen kokoonpanoa muutettiin ja esittelevä tuomari osoitettiin neljänteen jaostoon, käsiteltävä asia siirrettiin näin ollen neljännelle jaostolle.

33 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin esitti työjärjestyksensä 64 artiklan mukaisesti osapuolille kaksi kirjallista kysymystä. Ensimmäisessä kysymyksessä, joka annettiin osapuolille tiedoksi 10.10.2008, kantajaa kehotettiin täsmentämään, oliko sillä edelleen oikeussuojan tarve asiassa T-109/05, kun otetaan huomioon komission tekemä toinen riidanalainen päätös, joka on kanteen kohteena asiassa T-444/05. Toisessa kysymyksessä tuomioistuin kehotti osapuolia esittämään sille huomautuksensa niistä mahdollisista vaikutuksista, joita asiassa C-64/05 P, Ruotsi vastaan komissio, 18.12.2007 annetulla tuomiolla (Kok., s. I-11389) voi olla esillä olevien asioiden kannalta.

34 Kantaja vastasi, että sillä oli edelleen oikeussuojan tarve asiassa T-109/05 niin kauan kuin komissio pitäisi voimassa ensimmäisen riidanalaisen päätöksen. Komissio puolestaan huomautti, että vaikka molemmilla kanteilla pyritään pääasiallisesti saamaan oikeus tutustua samoihin asiakirjoihin, asiassa T-444/05 nostettu kanne korvaa asiassa T-109/05 nostetun kanteen, joka jää näin ollen vaille kohdetta.

35 Komissio vastasi toiseen kysymykseen täsmentäen, että Italian viranomaiset olivat perustelleet asianmukaisesti vastustustaan yhden asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 1–3 kohdassa säädetyn poikkeuksen perusteella ja että perustelujen mahdollisella puuttumisella ei joka tapauksessa olisi käsiteltävässä asiassa mitään vaikutusta toimen laillisuuteen, koska Italian viranomaisten perusteltu kielto sitoi komissiota ja velvoitti sen hylkäämään tutustumista koskevan hakemuksen.

36 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päätti 22.1.2009 toisesta prosessinjohtotoimenpiteestä työjärjestyksen 64 artiklan mukaisesti ja kehotti komissiota selventämään, mitä se tarkoitti, kun se väitti tuomioistuimen 10.10.2008 esittämiin kysymyksiin antamassaan vastauksessa, että ”asiassa T-444/05 nostettu kanne korvasi todellisuudessa asiassa T-109/05 nostetun kanteen”, joka oli siis jäänyt vaille kohdetta. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kehotti sitä täsmentämään, oliko sen pääteltävä tästä, että komissio oli todella peruuttanut ensimmäisen riidanalaisen päätöksen, joka oli asiassa T-109/05 nostetun kanteen kohteena, ja jos näin ei ollut asianlaita, oliko sen aikomuksena peruuttaa kyseinen ensimmäinen päätös.

37 Komissio vastasi, että kanne asiassa T-444/05 oli nostettu ainoastaan sen vuoksi, että ensimmäistä kannetta ei ollut asianmukaisesti edeltänyt hallinnollinen vaihe kantajan nimissä ja että se olisi tämän vuoksi jätettävä tutkimatta. Tästä syystä toinen kanne korvaa ensimmäisen kanteen, jolla ei ole enää syytä olla itsenäisesti olemassa ja joka jää siten vaille kohdetta.

38 Unionin yleinen tuomioistuin esitti yhdistetyissä asioissa T-265/04, T-214/04 ja T-504/04, Tirrenia di Navigazione vastaan komissio, 4.3.2009 annetun tuomion (ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa), jolla kumottiin päätös 2005/163, johdosta työjärjestyksen 64 artiklan mukaisesti kolmannen kirjallisen kysymyksen, joka annettiin tiedoksi 17.3.2009 ja jossa kehotettiin osapuolia esittämään huomautuksensa kyseisestä tuomiosta vedettävistä johtopäätöksistä asioiden T-109/05 ja T-444/05 osalta.

39 Kantaja katsoi, että sillä oli edelleenkin oikeussuojan tarve molemmissa asioissa, koska sen oli tarpeen saada käyttöönsä tiedot, jotka koskivat julkisten palvelujen suorittamisesta Napoli-Beverellon ja Caprin välisellä reitillä Caremarille todella aiheutuneiden kustannusten sekä sille vuosittain tämän nojalla myönnettyjen valtiontukien määrää, koska se voisi näiden asiakirjojen perusteella aloittaa mahdolliset oikeudelliset toimet.

40 Komissio katsoi, että koska unionin yleinen tuomioistuin oli kumonnut päätöksen 2005/163, asioissa T-109/05 ja T-444/05 nostetut kanteet olivat jääneet vaille kohdetta, koska kantajalla ei ollut enää intressiä vaatia niiden päätösten kumoamista, joilla siltä evättiin oikeus tutustua pyydettyihin asiakirjoihin.

41 Uusista prosessinjohtotoimenpiteistä päätettiin 7.4.2010 työjärjestyksen 64 artiklan mukaisesti.

42 Unionin yleinen tuomioistuin pyysi työjärjestyksen 65 artiklan b alakohdan, 66 artiklan 1 kohdan ja 67 artiklan 3 kohdan kolmannen alakohdan nojalla 12.4.2010 antamallaan määräyksellä komissiota esittämään tiettyjä asiakirjoja.

43 Unionin yleinen tuomioistuin totesi 1.6.2010 pidetyssä istunnossa, että komissio on luopunut oikeudenkäyntiväitteestään asiassa T-444/05.

44 Unionin yleinen tuomioistuin päätti 9.7.2010 antamallaan määräyksellä työjärjestyksen 62 artiklan nojalla määrätä suullisen käsittelyn aloitettavaksi uudelleen. Osapuolia kehotettiin lausumaan mielipiteensä niistä mahdollisista johtopäätöksistä, joita unionin tuomioistuimen asiassa C-139/07 P, komissio vastaan Technische Glaswerke Ilmenau, 29.6.2010 antamasta tuomiosta (Kok., s. I-5885) olisi tehtävä.

Asianosaisten ja muiden osapuolten vaatimukset

45 Kantaja vaatii asiassa T-109/05, että unionin yleinen tuomioistuin

– kumoaa ensimmäisen riidanalaisen päätöksen

– velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

46 Komissio vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

– jättää kanteen tutkimatta, koska tutkittavaksi ottamisen edellytykset puuttuvat, tai hylkää sen perusteettomana

– velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

47 Caremar vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

– hyväksyy komission vaatimukset

– jättää kanteen tutkimatta ja hylkää sen perusteettomana

– velvoittaa kantajan korvamaan oikeudenkäyntikulut.

48 Kantaja vaatii asiassa T-444/05, että unionin yleinen tuomioistuin

– kumoaa toisen riidanalaisen päätöksen ja toissijaisesti toteaa, ettei asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 5 kohtaa voida soveltaa käsiteltävässä asiassa

– velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

49 Komissio vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

– jättää kanteen tutkimatta ja hylkää sen perusteettomana

– velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

50 Italian tasavalta vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin jättää kanteen tutkimatta tai hylkää sen perusteettomana.

51 Neuvosto vaatii pääasiallisesti, että unionin yleinen tuomioistuin hylkää kanteen perusteettomana.

52 Caremar vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

– hyväksyy komission vaatimukset ja jättää kanteen tutkimatta tai hylkää sen perusteettomana

– velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Oikeudellinen arviointi

A *Kanne asiassa T-109/05*

1. *Kanteen kohde*

a) Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

53 Komissio väittää, että kanteen kohde rajoittuu ainoastaan asiakirjoihin, joita on pyydetty hallinnollisen vaiheen aikana, eikä se sisällä, kuten kantaja väittää, tietoja niistä kustannuksista, jotka liittyvät kymmenen päivittäisen yhteyden liikennöintiä Caprin saarelle koskeviin Caremarin julkisiin palveluvelvoitteisiin. Sen mukaan kantaja on muuttanut kanteen kohdetta.

54 Unionin yleisen tuomioistuimen esittämään kirjalliseen kysymykseen 27.3.2009 antamassaan vastauksessa komissio katsoo lisäksi, että edellä 38 kohdassa mainitussa asiassa Tirrenia di Navigazione vastaan komissio annetun tuomion, jolla on kumottu päätös 2005/163, johdosta asioissa T-109/05 ja T-444/05 nostetut kanteet ovat jääneet vaille kohdetta, koska kantajalla ei ole enää intressiä vaatia niiden päätösten kumoamista, joilla siltä evättiin oikeus tutustua pyydettyihin asiakirjoihin.

55 Kantaja vastaa, että sen pyyntö käsittää pääasiassa sellaisten tietojen ja asiakirjojen saamisen, jotka koskevat Caremarilla oleviin julkisiin palveluvelvoitteisiin Napoli-Beverellon ja Caprin välisellä merenkulkureitillä liittyviä lisäkustannuksia.

56 Kantaja ilmoitti sille 10.10.2008 tiedoksi annettuun kirjalliseen kysymykseen antamassaan vastauksessa, että sillä oli edelleen oikeussuojan tarve asiassa T-109/05 niin kauan kuin komissio pitäisi voimassa ensimmäisen riidanalaisen päätöksen. Se toisti tämän kannan 23.3.2009 vastauksessaan unionin yleisen tuomioistuimen esittämään kysymykseen, joka koski niitä johtopäätöksiä, joita se teki käsiteltävien kanteiden osalta edellä 38 kohdassa mainitussa asiassa Tirrenia di Navigazione vastaan komissio annetusta tuomiosta, jolla kumottiin päätös 2005/163.

57 Caremar katsoo, että kantajan alkuperäinen hakemus rajoittuu päätöksen 2005/163 täydelliseen versioon sekä analyyttisiin tietoihin, joita ei ole mainittu sen 128 ja 140 perustelukappaleessa. Suullisen käsittelyn aikana Caremar katsoi, ettei käsiteltävällä kanteella ollut kohdetta, kun otetaan huomioon, että unionin yleinen tuomioistuin kumosi päätöksen 2005/163 edellä 38 kohdassa mainitussa asiassa Tirrenia di Navigazione vastaan komissio antamallaan tuomiolla, minkä johdosta kyseisen päätöksen 128 ja 140 perustelukappaleeseen sisältyviä tietoja ei ole enää olemassa. Se päättelee tästä, että lausunnon antamisen raukeamisen edellytykset täyttyvät käsiteltävässä asiassa.

b) Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

58 On korostettava, että asiakirjoihin tutustumista koskeva pyyntö, sellaisena kuin se ilmenee 24.11.2004 päivätystä kirjeestä, käsittää päätöksen 2005/163 sellaisen täydellisen tekstin saamisen, johon sisältyvät analyyttiset tiedot, joita ei ole mainittu päätöksen 2005/163 128 ja 140 perustelukappaleeseen sisältyvissä taulukoissa, mukaan lukien Caremarille erityisesti ja nimenomaan Napoli-Beverellon ja Caprin välisellä merenkulkureitillä hoidetuista matkustajienkuljetuspalveluista vuosittain aiheutuvia lisäkustannuksia koskevat yksityiskohtaiset tiedot.

59 Kantaja täsmensi ensimmäiseen riidanalaiseen päätökseen kohdistuvassa kanteessaan, että se halusi saada tiedot, jotka koskivat Caremarille julkisista palveluvelvoitteista Caprin saarelle hoidettujen yhteyksien osalta aiheutuvia lisäkustannuksia.

60 On todettava, että päinvastoin kuin komissio ja Caremar väittävät, käsiteltävässä asiassa ei ole muutettu kanteen kohdetta, joka on ensimmäisen riidanalaisen päätöksen kumoaminen, siltä osin kuin kantajan väitetään muuttaneen asiakirjoja koskevan pyyntönsä sisältöä suhteessa alkuperäiseen hakemukseensa. Vaikka kantaja on täsmentänyt kirjallisen menettelyn kuluessa asiakirjat, jotka se halusi saada, on kuitenkin todettava, että Caremarille erityisesti ja nimenomaan autolautoilla ja nopeilla matkustaja-aluksilla hoidetuista matkustajienkuljetuspalveluista Napoli-Beverellon ja Caprin välisellä merenkulkureitillä vuosittain aiheutuvia lisäkustannuksia koskevat yksityiskohtaiset tiedot kuuluivat sen alkuperäisessä hakemuksessa pyydettyihin asiakirjoihin.

61 Väitettä, jonka mukaan käsiteltävällä kanteella ei olisi kohdetta, koska kantajalla ei ole enää intressiä vaatia ensimmäisen riidanalaisen päätöksen kumoamista sen johdosta, että unionin yleinen tuomioistuin on kumonnut päätöksen 2005/163 edellä kohdassa 38 mainitussa asiassa Tirrenia di Navigazione vastaan komissio annetussa tuomiossa, minkä vuoksi kyseisen päätöksen 128 ja 140 perustelukappaleeseen sisältyviä tietoja ei olisi enää olemassa, ei voida myöskään hyväksyä.

62 On nimittäin muistutettava, että kuka tahansa voi perusteluja esittämättä pyytää saada tutustua mihin tahansa toimielimen asiakirjaan. Tästä seuraa, että henkilöllä, jolta on evätty oikeus saada tutustua asiakirjaan tai sen osaan, on jo pelkästään tästä syystä intressi saada kieltävä päätös kumotuksi (ks. vastaavasti asia T-174/95, Svenska Journalistförbundet v. neuvosto, tuomio 17.6.1998, Kok., s. II-2289, 66 ja 67 kohta ja asia T-191/99, Petrie ym. v. komissio, tuomio 11.12.2001, Kok., s. II-3677, 26 kohta). Vaikka päätös 2005/163 on kumottu, asiakirjat, joiden perusteella päätöksen 2005/163 128 ja 140 perustelukappaleen analyyttiset tiedot on voitu vahvistaa, ovat edelleen olemassa.

63 Tästä seuraa, että päätöksen 2005/163 kumoamisesta huolimatta kantajalla on edelleen ensimmäistä riidanalaista päätöstä koskeva oikeussuojan tarve siltä osin kuin pyydettyjä asiakirjoja ei ole luovutettu ja ensimmäinen riidanalainen päätös on edelleen voimassa. Näin ollen käsiteltävä kanne, jolla pyritään kyseisen päätöksen kumoamiseen, ei ole jäänyt vaille kohdetta.

2. *Tutkittavaksi ottaminen*

a) Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

64 Komissio väittää muodollista oikeudenkäyntiväitettä esittämättä, että kannetta ei voida ottaa tutkittavaksi siitä syystä, että oikeudenkäyntimenettelyä edeltävän pakollisen vaiheen on aloittanut kantajan asianajaja omissa nimissään ja omaan lukuunsa eikä kantaja itse.

65 Samalla kun komissio myöntää olleensa edelleen tietoinen siitä, että S. Ravenna toimi ammattia harjoittaessaan kantajan intressissä, se katsoo kuitenkin, ettei tämä voinut toimia kantajan nimissä oikeudenkäyntimenettelyn aikana suoritettuaan asiakirjoihin tutustumista koskevan menettelyn kaksi alustavaa vaihetta omissa nimissään.

66 Lisäksi komissio katsoo, ettei kantaja voi vedota väitettyyn EY 230 artiklassa tarkoitettuun yksilölliseen intressiin, koska yleisön oikeus tutustua toimielinten asiakirjoihin ei edellytä minkään intressin olemassaoloa vaan sitä säännellään asetuksessa N:o 1049/2001 määriteltyjen periaatteiden ja edellytysten mukaan.

67 Kantaja vastaa, että komission argumentit ovat tavattoman muodollisia, sillä se tiesi, että S. Ravenna edusti ja toimi kantajan asiamiehenä säännönmukaisesti. Lisäksi pyynnön sisältö oli riittävän perusteltu sen ymmärtämiseksi, että kyse oli kantajan oikeuksien turvaamisesta mahdollisen kanteen nostamiseksi tuomioistuimessa.

68 Kantaja korostaa myös, että voidaan perustellusti katsoa, että asia koskee sitä EY 230 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitetulla tavalla suoraan ja erikseen, koska päätöksessä 2005/163 mainitaan se nimenomaisesti.

69 Caremar tukee komission vaatimuksia ja katsoo, että S. Ravennan, joka oli hakijana oikeudenkäyntiä edeltävässä menettelyssä, tehtävänä oli nostaa kanne ensimmäisen riidanalaisen päätöksen kumoamiseksi.

b) Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

70 On muistutettava, että asiakirjoihin tutustumista koskeva hallinnollinen menettely, jota säännellään asetuksella N:o 1049/2001, tapahtuu kahdessa perättäisessä vaiheessa kyseisen asetuksen 7 ja 8 artiklan mukaisesti. Asetuksen 7 artiklassa säädetään alkuperäisen hakemuksen käsittelystä. Tällaiseen hakemukseen annettava vastaus, johon sisältyy hakemuksen hylkääminen kokonaan tai osittain, tai vastauksen antamatta jättäminen vaaditussa määräajassa oikeuttavat hakijan lähettämään hakemuksen, jolla pyritään siihen, että toimielin tarkistaa kantaansa. Asetuksen N:o 1049/2001 8 artiklan mukaisesti, jossa säädetään uudistettujen hakemusten käsittelystä, kieltäytyminen myöntämästä oikeutta tutustua uudistetussa hakemuksessa pyydettyihin asiakirjoihin kokonaan tai osittain oikeuttaa hakijan nostamaan kanteen toimielintä vastaan tuomioistuimessa kumoamiskanteen käytöstä säädetyillä edellytyksillä.

71 Aluksi on korostettava, että asiakirjoihin tutustumista koskevan 24.11.2004 päivätyn alkuperäisen hakemuksen sekä 4.1.2005 päivätyn uudistetun hakemuksen on tehnyt ja allekirjoittanut kantajan asianajaja S. Ravenna ilman nimenomaista mainintaa toimimisesta kantajan lukuun.

72 Alkuperäisen hakemuksen sanamuodosta kuitenkin ilmenee, että S. Ravenna toimi kantajan asiamiehenä, koska tämä oli pyytänyt komissiota toimittamaan heille päätöksen 2005/163 koko tekstin ja täsmentänyt, että kantaja tarvitsi näitä tietoja tutustuakseen täydellisesti kyseessä olevaan päätökseen.

73 Lisäksi on todettava, että komissio tiesi S. Ravennan edustavan kantajaa, koska energian ja liikenteen pääosaston 7.12.2004 päivätyssä kirjeessä, joka oli vastaus asiakirjoihin tutustumista koskevaan alkuperäiseen hakemukseen, oli mainittu ”edustamanne merenkulkuyhtiö NLG”. Lisäksi se käytti ensimmäisessä riidanalaisessa päätöksessä seuraavia ilmaisuja: ”päämiehellenne tiedoksi annettu päätös” ja ”päämiehenne intressit”.

74 Tästä seuraa, kun otetaan huomioon sekä S. Ravennan että komission kirjeiden sisältö, että tämä toimi kantajan lukuun hallinnollisen vaiheen aikana.

75 Näin ollen, päinvastoin kuin komissio katsoo, kanne on otettava tutkittavaksi.

3. *Asiakysymys*

76 Kantaja esittää kanteensa tueksi neljä kanneperustetta, joista ensimmäinen koskee komission tekemää oikeudellista virhettä asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 2 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan soveltamisessa, toinen syrjintäkiellon periaatteen loukkaamista, kolmas suhteellisuusperiaatteen loukkaamista ja neljäs perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä.

77 Aivan aluksi on tarkasteltava neljättä kanneperustetta, joka koskee perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä.

a) Neljäs kanneperuste, joka koskee perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä

Asianosaisten lausumat

78 Kantaja katsoo, että komissio ei ole analysoinut sen asiakirjoja koskevan hakemuksen kohdetta, joka koostui sellaisten asiakirjojen toimittamisesta, joihin sisältyivät Caremarin julkisiin palveluvelvoitteisiin Napoli-Beverellon ja Caprin välisellä reitillä liittyviä lisäkustannuksia koskevat tiedot. Komissio ei ole myöskään tarkastellut salassapitovelvollisuudesta valtiontukipäätöksissä annetun tiedonannon 14 ja 17 kohtaa, joissa määrätään nimenomaisesti, että on tarpeen julkistaa tiedot, jotka koskevat julkisista palveluvelvoitteista aiheutuvia lisäkustannuksia.

79 Se väittää myös, että komissio on jättänyt tarkastelematta tietojen ilmaisemista oikeuskäytännön perusteella, joka koskee yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-280/00, Altmark Trans ja Regierungspräsidium Magdeburg, 24.7.2003 antamaa tuomiota (Kok., I-7747, jäljempänä asiassa Altmark annettu tuomio), ja että se on ottanut vain osittain huomioon ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen yhdistetyissä asioissa T-371/94 ja T-394/94, British Airways ym. vastaan komissio 25.6.1998 antaman tuomion (Kok., s. II-2405).

80 Komissio ja Caremar katsovat, että väitteet, jotka koskevat ensimmäisen riidanalaisen päätöksen perustelujen puutteellisuutta, ovat täysin perusteettomia.

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

81 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan EY 253 artiklan mukainen perusteluvelvollisuus määräytyy kyseessä olevan toimenpiteen luonteen mukaan, ja perusteluista on selkeästi ja yksiselitteisesti ilmettävä toimenpiteen tehneen toimielimen päättely siten, että niille, joita toimenpide koskee, selviävät sen syyt, ja siten, että toimivaltainen tuomioistuin voi tutkia toimenpiteen laillisuuden. Perusteluissa ei kuitenkaan tarvitse esittää kaikkia asiaan liittyviä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja koskevia yksityiskohtia, sillä tutkittaessa sitä, ovatko toimen perustelut kyseisen artiklan mukaisia, on otettava huomioon toimen sanamuodon lisäksi myös asiayhteys ja kaikki asiaa koskevat oikeussäännöt (ks. asia C-41/00 P, Interporc v. komissio, tuomio 6.3.2003, Kok., s. I-2125, 55 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja yhdistetyt asiat T-110/03, T-150/03 ja T-405/03, Sison v. neuvosto, tuomio 26.4.2005, Kok., s. II-1429, 59 kohta).

82 Kun kyse on asiakirjoja koskevasta tutustumispyynnöstä ja kyseinen toimielin epää oikeuden tutustua asiakirjoihin, sen on kussakin tapauksessa käytössään olevien tietojen perusteella osoitettava, että asiakirjat, joihin tutustumista on pyydetty, kuuluvat tosiasiassa asetuksessa N:o 1049/2001 lueteltujen poikkeusten soveltamisalaan (ks. analogisesti yhdistetyt asiat C-174/98 P ja C-189/98 P, Alankomaat ja van der Wal v. komissio, tuomio 11.1.2000, Kok., s. I-1, 24 kohta). Voi kuitenkin olla mahdotonta osoittaa niitä syitä, jotka kunkin asiakirjan osalta tekevät siitä luottamuksellisen, ilmaisematta asiakirjan sisältöä ja näin ollen poistamatta poikkeukselta sen olennaista merkitystä (ks. vastaavasti asia T-264/04, WWF European Policy Programme v. neuvosto, tuomio 25.4.2007, Kok., II-911, 37 kohta).

83 Tämän oikeuskäytännön mukaan sen toimielimen, joka on evännyt oikeuden tutustua asiakirjaan, on näin ollen esitettävä perustelut, joiden perusteella on mahdollista ymmärtää ja tarkistaa yhtäältä, että pyydetty asiakirja kuuluu todellakin sellaisen poikkeuksen alaan, johon on vedottu, ja toisaalta, että kyseiseen poikkeukseen liittyvä turvaamisen tarve on todellinen.

84 Päätöksen, jolla kieltäydytään antamasta tietoja asiakirjoista, perusteluihin on sisällyttävä ainakin asiakirjaryhmittäin ne erityiset syyt, joiden perusteella kyseessä oleva toimielin katsoo, että näiden asiakirjojen julkistamiseen sovelletaan jotakin asetuksessa N:o 1049/2001 säädetyistä poikkeuksista (ks. vastaavasti edellä 81 kohdassa mainittu asia Interporc v. komissio, tuomion 56 kohta ja yhdistetyt asiat T-355/04 ja T-446/04, Co-Frutta v. komissio, tuomio 19.1.2010, Kok., s. II-1, 101 kohta).

85 Käsiteltävässä asiassa on korostettava, että asiakirjoihin tutustumista koskeva kantajan pyyntö koskee seuraavia asiakirjoja: päätöksen 2005/163 koko teksti, johon sisältyvät analyyttiset tiedot, joita ei ole mainittu päätöksen 2005/163 128 ja 140 perustelukappaleeseen sisältyvissä taulukoissa, mukaan lukien Caremarille autolautoilla ja nopeilla matkustaja-aluksilla hoidetuista matkustajienkuljetuspalveluista Napoli-Beverellon ja Caprin välisellä reitillä vuosittain aiheutuvia lisäkustannuksia koskevat yksityiskohtaiset tiedot.

86 Komissio on perustellut kieltäytymistään luovuttamasta pyydettyjä asiakirjoja seuraavasti:

”– –

1. Pyynnön kohde

Pyyntönne koskee tiettyjä numerotietoja, jotka sisältyvät päätöksen [2005/163] 128 ja 140 [perustelukappaleen] taulukkoihin. Päätöksen [2005/163] julkisessa versiossa, joka on käytettävissänne, kustannusten jakautuminen on nimittäin jätetty pois, kun sitä vastoin kustannusten määrä käy ilmi.

2. Taloudellisten etujen suoja

Yleisölle tarkoitetusta päätöksen [2005/163] versiosta pois jätetyt tiedot koskevat kustannusten jakautumista, joka on otettu huomioon kunkin alueellisen yhtiön osalta laskettaessa yleisen edun mukaisten palvelujen suorittamisesta vuosittain myönnettävää korvausta.

Numerotietojen ilmaiseminen voisi vahingoittaa kyseessä olevien yritysten taloudellisia etuja ja merkitä etua muille yrityksille. Kyse on tiedoista, jotka koskevat Tirrenia-konsernin yritysten sisäistä toimintaa. Tämän luonteisia tietoja ei ilmoiteta asianomaisille osapuolille, joille päätös annetaan tiedoksi [EY] 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun asetuksen N:o 659/1999 20 artiklan mukaisesti. Tämän vuoksi liikesalaisuuden piiriin kuuluvat tiedot on jätetty pois asiakkaallenne Navigazione Libera del Golfo [NLG] -yhtiölle 20.7.2004 päivätyllä kirjatulla kirjeellä tiedoksi annetusta päätöksestä.

Oikeuskäytännöstä ilmenee, että komissio ei saa EY 287 artiklan – – mukaan ilmaista niille osapuolille, joita asia koskee, salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja, joita ovat muun muassa tuensaajayrityksen sisäiseen toimintaan liittyvät tiedot.

Asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi annetussa asetuksessa N:o 1049/2001 kielletään nimenomaisesti näiden tietojen toimittaminen. Julkistaminen voisi nimittäin vahingoittaa kyseessä olevien yritysten taloudellisia etuja ja olisi asetuksen N:o 1049 4 artiklan 2 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan säännösten vastaista.

3. Oikeus tutustua asiakirjoihin osittain

Asiakirjoihin tutustumista koskeva pyyntö koskee ainoastaan tiettyjä numerotietoja, jotka on jätetty pois julkaistusta versiosta. Nämä kaikki tiedot kuuluvat taloudellisten etujen suojaa koskevan poikkeuksen piiriin. Oikeus tutustua asiakirjaan osittain, sellaisena kuin siitä säädetään asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 6 kohdassa, on siis jo myönnetty.

– –."

87 Päätöksen 2005/163 128 ja 140 perustelukappaleeseen sisältyvissä taulukoissa olevien analyyttisten tietojen ilmaisemista koskevan kieltäytymisen osalta on todettava aluksi, että komissio täsmentää nimenomaisesti ensimmäisen riidanalaisen päätöksen 2 kohdassa, että kantajan pyytämien numerotietojen ilmaiseminen voisi vahingoittaa kyseessä olevien yritysten taloudellisia etuja ja merkitä etua muille yrityksille ja se olisi lisäksi asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 2 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan vastaista. Se täsmentää myös, että nämä tiedot kuuluvat liikesalaisuuden piiriin ja ettei tällaisia tietoja sitä paitsi ilmoiteta asianomaisille osapuolille asetuksen N:o 659/1999 nojalla. Ensimmäisen riidanalaisen päätöksen 4 kohdassa komissio katsoi, ettei ollut olemassa mitään ylivoimaista yleistä etua, joka oikeuttaisi syrjäyttämään tarpeen suojata yritysten taloudellisia etuja ja julkistamaan niiden sisäistä toimintaa koskevia tietoja.

88 Väitteistä, joiden mukaan komissio ei ole selvittänyt riittävästi syitä, joiden vuoksi se ei ole soveltanut salassapitovelvollisuudesta valtiontukipäätöksissä annetun tiedonannon määräyksiä, eikä ole selvittänyt edellä 79 kohdassa mainitun asiassa Altmark ja yhdistetyissä asioissa British Airways ym. vastaan komissio annetun tuomion soveltamista, on muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan perusteluissa ei kuitenkaan tarvitse esittää kaikkia asiaan liittyviä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja koskevia yksityiskohtia, sillä tutkittaessa sitä, ovatko toimen perustelut EY

253 artiklan mukaisia, on otettava huomioon toimen sanamuodon lisäksi myös asiayhteys ja kaikki asiaa koskevat oikeussäännöt (ks. edellä 84 kohdassa mainittu asia Co-Frutta v. komissio, tuomion 100 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

89 Näin ollen on niin, että kun kyse on päätöksen 2005/163 128 ja 140 perustelukappaleeseen sisältyvistä analyyttisistä tiedoista, ensimmäisestä riidanalaisesta päätöksestä ilmenee selvästi ja yksiselitteisesti komission päättely siten, että kantajalle selviävät toteutetun toimenpiteen syyt ja siten, että unionin yleinen tuomioistuin voi tutkia toimenpiteen laillisuuden.

90 On kuitenkin todettava, että komissio on rajoittanut asiakirjoihin tutustumista koskevan pyynnön kohteen, kuten ensimmäisen riidanalaisen päätöksen 1 kohdasta ilmenee, pelkästään päätöksen 2005/163 128 ja 140 perustelukappaleeseen sisältyvissä taulukoissa oleviin numerotietoihin. Se ei ole ottanut huomioon kantajan pyynnön toista osaa, joka koskee niitä yksityiskohtaisia tietoja, joiden perusteella oli mahdollista laskea Caremarille nimenomaan autolautoilla ja nopeilla matkustaja-aluksilla hoidetuista matkustajienkuljetuspalveluista Napoli-Beverellon ja Caprin välisellä reitillä vuosittain aiheutuvat lisäkustannukset.

91 Koska syitä, joiden vuoksi kyseisiä tietoja sisältävien asiakirjojen luovuttaminen voisi tosiasiallisesti vahingoittaa jotakin taloudellisten etujen suojaan liittyvää näkökohtaa, ei ole ilmoitettu, kantaja ei ole voinut saada tietoonsa toteutetun toimenpiteen syitä voidakseen puolustaa oikeuksiaan ja unionin yleisen tuomioistuimen itsensä on tämän vuoksi mahdotonta arvioida syitä, joiden vuoksi asiakirjat, joihin tutustuminen evättiin, kuuluisivat jonkin asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklaan perustuvan poikkeuksen piiriin (ks. vastaavasti edellä 62 kohdassa mainittu asia Svenska Journalistförbundet v. neuvosto, tuomion 115–118, 122, 125 ja 127 kohta).

92 Tästä seuraa, että ensimmäinen riidanalainen päätös on puutteellisesti perusteltu, koska komissio ei ole ilmoittanut perusteita, joiden avulla kantajalle selviäisivät syyt, joiden vuoksi tutustumisoikeus Caremarille autolautoilla ja nopeilla matkustaja-aluksilla hoidetuista matkustajienkuljetuspalveluista Napoli-Beverellon ja Caprin välisellä reitillä vuosittain aiheutuvia lisäkustannuksia koskeviin tietoihin on evätty.

93 Näin ollen riidanalainen päätös on kumottava, koska se on puutteellisesti perusteltu sen erityisen pyynnön osalta, joka koskee Caremarille autolautoilla ja nopeilla matkustaja-aluksilla hoidetuista matkustajienkuljetuspalveluista Napoli-Beverellon ja Caprin välisellä reitillä vuosittain aiheutuvia lisäkustannuksia koskevia yksityiskohtaisia tietoja.

94 On kuitenkin tarkasteltava ensimmäisen riidanalaisen päätöksen aineellista lainmukaisuutta siltä osin kuin on kysymys päätöksen 2005/163 128 ja 140 perustelukappaleen analyyttisistä tiedoista, koska komission tältä osin antamat perustelut olivat riittävät.

b) Ensimmäinen kanneperuste, joka koskee oikeudellista virhettä asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa säädetyn poikkeuksen soveltamisessa

95 Tämä ensimmäinen kanneperuste jakautuu kahteen osaan, joista ensimmäinen koskee virheellistä oikeusperustaa ja toinen asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 2 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan rikkomista.

Ensimmäisen kanneperusteen ensimmäinen osa, joka koskee oikeudellista virhettä oikeusperustan valinnassa

– Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

96 Kantaja korostaa, että evätäkseen oikeuden tutustua Caremarin julkisiin palveluvelvoitteisiin liittyviä lisäkustannuksia koskeviin asiakirjoihin komissio ei nojaudu ainoastaan asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 2 kohtaan vaan myös asetuksen N:o 659/1999 20 artiklaan, EY 287 artiklaan sekä salassapitovelvollisuudesta valtiontukipäätöksissä annettuun tiedonantoon.

97 Kantaja katsoo, että komissio nojautuu 7.12.2004 päivätyssä kirjeessään virheellisesti salassapitovelvollisuudesta valtiontukipäätöksissä annettuun tiedonantoon. Siltä osin kuin ensimmäisessä riidanalaisessa päätöksessä vahvistetaan 7.12.2004 tehty epäämispäätös ja nojaudutaan siis samoihin säännöksiin ja määräyksiin ja erityisesti salassapitovelvollisuudesta valtiontukipäätöksissä annettuun tiedonantoon, sitä rasittaa muotovirhe.

98 Kantaja väittää, että siinä tapauksessa, että kyseiseen tiedonantoon vedotaan, viimeksi mainittu menee asetuksen N:o 1049/2001 edelle, koska salassapitovelvollisuuden ja/tai luottamuksellisten tietojen käsitteet ovat spesifisempiä ja täydellisempiä kuin asetuksen N:o 1049/2001 4 artikla.

99 Komissio väittää, että kanneperusteen ensimmäinen osa ei perustu tosiseikkoihin, koska ensimmäisessä riidanalaisessa päätöksessä ei mainita salassapitovelvollisuudesta valtiontukipäätöksissä annettua tiedonantoa vaan se perustuu asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 2 kohtaan.

100 Caremar tukee komission esittämiä väitteitä.

– Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

101 Oikeuskäytännöstä ilmenee, että asetuksen N:o 1049/2001 8 artiklan mukaan vastaus alkuperäiseen hakemukseen on ainoastaan alustava kannanotto, jolloin hakijalle tarjotaan mahdollisuus kehottaa komission pääsihteeriä ottamaan kyseinen kanta uudelleen tarkasteltavaksi (ks. vastaavasti yhdistetyt asiat T-391/03 ja T-70/04, Franchet ja Byk v. komissio, tuomio 6.7.2006, Kok., s. II-2023, 47 kohta ja edellä 84 kohdassa mainittu asia Co-Frutta v. komissio, tuomion 35 kohta).

102 Tästä seuraa, että vain komission pääsihteerin toteuttamalla toimenpiteellä, joka on luonteeltaan päätös ja jolla aikaisempi kannanotto korvataan kokonaan, voidaan saada aikaan sellaisia oikeusvaikutuksia, jotka voivat vaikuttaa hakijan etuihin, ja siksi vain se voi olla kumoamiskanteen kohde (ks. vastaavasti edellä 101 kohdassa mainitut yhdistetyt asiat Franchet ja Byk v. komissio, tuomion 47 ja 48 kohta; ks. myös vastaavasti edellä 84 kohdassa mainittu asia Co-Frutta v. komissio, tuomion 34–36 kohta). Vastaus alkuperäiseen hakemukseen ei siten saa aikaan oikeusvaikutuksia, eikä sitä voida pitää kannekelpoisena toimena.

103 Käsiteltävässä asiassa ainoastaan energian ja liikenteen pääosaston 7.12.2004 päivätyssä vastauksessa mainitaan salassapitovelvollisuudesta valtiontukipäätöksissä annettu tiedonanto katsottaessa, että pyydetyt tiedot ovat luottamuksellisia kyseisen tiedonannon nojalla.

104 Komission pääsihteerin tekemässä ensimmäisessä riidanalaisessa päätöksessä, joka on ainoa päätöksen luonteinen toimenpide ja jolla aikaisempi 7.12.2004 päivätty kannanotto korvataan kokonaan (ks. vastaavasti edellä 101 kohdassa mainitut yhdistetyt

asiat Franchet ja Byk v. komissio, tuomion 47 ja 48 kohta; ks. myös vastaavasti edellä 84 kohdassa mainittu asia Co-Frutta v. komissio, tuomion 34–36 kohta), ei viitata kyseiseen tiedonantoon, toisin kuin kantaja väittää.

105 Näin ollen unionin yleisen tuomioistuimen ei ole lausuttava energian ja liikenteen pääosaston alkuperäisen kannanoton perusteluista, joihin pääsihteeri ei ole vedonnut ensimmäisessä riidanalaisessa päätöksessä (ks. analogisesti asia T-47/01, Co-Frutta v. komissio, tuomio 16.10.2003, Kok., s. II-4441, 28–33 kohta).

106 Käsiteltävän kanneperusteen ensimmäinen osa on näin ollen hylättävä.

Kanneperusteen toinen osa, joka koskee asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 2 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan rikkomista

– Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

107 Toissijaisesti kantaja väittää, että Caremarin julkisiin palveluvelvoitteisiin liittyviä lisäkustannuksia koskevien tietojen ilmaiseminen ei voi vahingoittaa tämän taloudellisia etuja. Tiedot, jotka koskevat julkisiin palveluvelvoitteisiin liittyviä lisäkustannuksia, eivät liity valmistus- ja jakelukustannusten arviointimenetelmiin tai tuotantosalaisuuksiin eivätkä ne siis ole liikesalaisuuksia.

108 Kantaja katsoo, että EY 87 ja EY 88 artiklan mukaisen valtiontukien valvontajärjestelmän edellyttämän avoimuuden noudattaminen edellyttää julkisiin palveluvelvoitteisiin liittyvien lisäkustannusten julkisuutta, koska kyse on yleisen edun mukaisista palveluista. Tämä perustamissopimuksen säännöistä johtuva julkisuutta ja avoimuutta koskeva vaatimus on kantajan mukaan vahvistettu oikeuskäytännössä sekä yhteisön lentoliikenteen harjoittajien pääsystä yhteisön sisäisen lentoliikenteen reiteille 23.7.1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2408/92 4 artiklan 1 kohdan h alakohdassa (EYVL L 240, s. 8) ja asetuksen N:o 3577/92 4 artiklan 2 kohdassa. Avoimuuden vaatimus on sitäkin välttämättömämpi käsiteltävässä asiassa, koska Caremaria ei ole valittu julkista hankintaa koskevan tarjouspyynnön yhteydessä.

109 Kantaja katsoo myös, että komission kieltäytyminen ilmaisemasta riidanalaisia lisäkustannuksia koskevia tietoja ei sovellu yhteen edellä 79 kohdassa mainitussa asiassa Altmark annetun tuomion kanssa, koska komissio on laatinut sitovia ad hoc -sääntöjä määräämällä vastaavissa tapauksissa turvautumaan vertaileviin analyyseihin, jotka koskevat riidanalaisten palvelujen kustannuksia ja samankaltaisin edellytyksin toimivien yritysten kustannuksia. Tällaiset analyysit eivät ole kantajan mukaan yhteen soveltuvia luottamuksellisuutta ja/tai Caremarin taloudellisten etujen suojaa koskevien vaatimusten kanssa.

110 Kantaja kyseenalaistaa myös komission viittauksen edellä 79 kohdassa mainitussa asiassa British Airways ym. vastaan komissio annettuun tuomioon, koska se ei ole kantajan mukaan merkityksellinen käsiteltävässä asiassa.

111 Pyydettyjen asiakirjojen luovuttaminen olisi kantajan mukaan perusteltua yleisen edun vuoksi, kun otetaan huomioon valtiontukien valvontaa koskevat EY:n perustamissopimuksen määräykset. Se katsoo, ettei ole tarpeen osoittaa, että luovuttaminen on perusteltua ylivoimaisen yleisen edun vuoksi, koska ei ole mitään suojattavaa taloudellista etua.

112 Se korostaa myös, ettei Caremar perustele eikä esitä vähäisintäkään todistetta pyydettyjen tietojen luottamuksellisuudesta eikä varsinkaan taloudellisista eduista, joita kantaja voisi niistä saada siinä tapauksessa, että se olisi saanut ne tietoonsa. Se katsoo, ettei Caremarille aiheudu mitään taloudellista riskiä siitä, että nämä tiedot, jotka koskevat tappioita ja Italian viranomaisten myöntämiä tukia ja joilla ei ole kaupallista intressiä, julkistetaan.

113 Kantaja kiistää komission väitteen, jonka mukaan sen pyyntö jää tämän menettelyn kohteen ulkopuolelle siitä syystä, että se koskee päätöksen 2005/163 koko tekstiä. Vaikka kantaja myöntää, että ”päätöksen [2005/163] 128 ja 140 perustelukappaleeseen sisältyvissä taulukoissa rajoitutaan esittämään yhdistetyt tiedot, jotka koskevat [Tirrenia-konserniin kuuluvien] yhtiöiden kaikkia toimintoja”, se katsoo, että komissiolla on hallussaan asiakirjoja, joiden avulla oli mahdollista laskea pyydetyt numerotiedot.

114 Kantaja huomauttaa vastauskirjelmässään, että pyydetyt asiakirjat ovat osittain olleet jo kauan käytettävissä siltä osin kuin ne koskevat tukia, jotka on myönnetty Caremarille salassapitovelvollisuudesta valtiontukipäätöksissä annetun tiedonannon 14 kohdan b alakohdan mukaista viittä vuotta aikaisempana ajanjaksona.

115 Edellä 44 kohdassa mainitussa asiassa komissio vastaan Technische Glaswerke Ilmenau annetusta tuomiosta vedettäviä johtopäätöksiä koskevan unionin yleisen tuomioistuimen esittämän kirjallisen kysymyksen johdosta kantaja väittää pääasiallisesti, että mainittua tuomiota koskevat tosiasialliset ja oikeudelliset edellytykset eivät täyty, koska nämä liittyvät asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 2 kohdan kolmannen luetelmakohdan tulkintaan, johon ei vedota käsiteltävässä asiassa.

116 Komissio vastaa, että se on todella julkistanut yleiset tiedot, jotka koskevat julkisiin palveluvelvoitteisiin liittyviä kustannuksia, ja salannut ainoastaan tiedot, jotka koskevat omakustannushinnan osatekijöitä, toisin sanoen yhtiön tuotantokustannusten rakennetta.

117 Samalla kun komissio muistuttaa, että tämän oikeudenkäynnin kohde rajoittuu ainoastaan hallinnollisen vaiheen aikana pyydettyyn asiakirjaan, se katsoo, ettei kantaja ota huomioon oikeuskäytännössä tehtyä eroa asiakirjojen käsitteen ja tietojen käsitteen välillä.

118 Kun kyse on edellä 44 kohdassa mainitussa asiassa komissio vastaan Technische Glaswerke Ilmenau annetusta tuomiosta, komissio väittää, että unionin tuomioistuimen korostamalla tarpeella säilyttää johdonmukaisuus valtiontukimenettelyjen ja asiakirjoihin tutustumista koskevien pyyntöjen käsittelyn välillä on yleinen ulottuvuus ja sitä sovelletaan myös silloin, kun komission on suojeltava kolmansien taloudellisia etuja, tapahtuipa se valtiontukipäätöksen julkaisemisen yhteydessä tai asetuksen N:o 1049/2001 mukaisen asiakirjoihin tutustumista koskevan pyynnön yhteydessä.

119 Caremar väittää, että komissio on katsonut perustellusti, että pyydetyt tiedot kuuluivat asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa säädetyn taloudellisten etujen suojaa koskevan poikkeuksen soveltamisalaan. Se huomauttaa, että päätöksen 2005/163 128 ja 140 perustelukappaleessa olevista taulukoista pois jätetyt tiedot liittyivät kullekin alueelliselle yhtiölle aiheutuvien kustannusten yhteismäärään, toiminnan tuottoihin ja niille vuosittain myönnettyjen tukien määrään. Se katsoo komission tapaan, ettei kantaja näytä toteen arviointivirhettä asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa säädetyn poikkeuksen soveltamisessa eikä osoita, mikä olisi se ylivoimainen yleinen etu, joka voisi oikeuttaa luovuttamaan pyydetyt asiakirjat. Kantajan tehtävänä on kuitenkin vedota siihen pyyntönsä yhteydessä antaakseen toimielimelle mahdollisuuden esittää kantansa tältä osin.

120 Edellä 44 kohdassa mainitussa asiassa komissio vastaan Technische Glaswerke Ilmenau annetun tuomion ulottuvuuden osalta Caremar väittää komission tapaan, että kun otetaan huomioon valtiontukimenettelyä, johon asiakirjoihin tutustumista koskeva pyyntö liittyy, koskeva yleinen olettama, komissio voi perustellusti nojautua asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 2 kohdan ensimmäistä luetelmakohtaa koskevaan tulkintaansa.

– Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

121 Asetuksella N:o 1049/2001 pyritään, kuten sen neljännestä perustelukappaleesta ja 1 artiklasta ilmenee, myöntämään yleisölle mahdollisimman laaja oikeus tutustua toimielinten asiakirjoihin. Sitä sovelletaan kaikkiin toimielimen hallussa oleviin asiakirjoihin, toisin sanoen toimielimen laatimiin tai sen vastaanottamiin ja sen hallussa oleviin asiakirjoihin kaikilla Euroopan unionin toiminnan aloilla kyseisen asetuksen 2 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

122 Asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 2 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan nojalla toimielimet kieltäytyvät antamasta tutustuttavaksi asiakirjaa, jonka sisältämien tietojen ilmaiseminen vahingoittaisi tietyn luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön taloudellisten etujen suojaa, jollei ylivoimainen yleinen etu edellytä ilmaisemista.

123 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan poikkeuksia asiakirjajulkisuudesta on tulkittava ja sovellettava suppeasti siten, ettei estetä sen yleisen periaatteen soveltamista, jonka mukaan yleisöllä on oltava oikeus tutustua mahdollisimman laajalti toimielinten hallussa oleviin asiakirjoihin (yhdistetyt asiat C-39/05 P ja C-52/05 P, Ruotsi ja Turco v. neuvosto, tuomio 1.7.2008, Kok., s. I-4723, 36 kohta).

124 Asiakirjoja koskevan tutustumispyynnön käsittelyssä edellytettävän tutkimisen on myös oltava luonteeltaan konkreettinen. Ainoastaan se seikka, että asiakirja koskee poikkeuksella suojattua etua, ei nimittäin riitä perustelemaan poikkeuksen soveltamista. Tällainen soveltaminen voi lähtökohtaisesti olla perusteltua vain siinä tapauksessa, että toimielin on etukäteen arvioinut ensinnäkin sitä, aiheutuuko asiakirjaan tutustumisesta konkreettisesti ja tosiasiallisesti haittaa suojatulle edulle, ja toiseksi sitä, että niissä tilanteissa, joita asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 2 ja 3 kohta koskevat, ei ole olemassa ylivoimaista yleistä etua, joka oikeuttaisi pyydetyn asiakirjan sisällön ilmaisemisen (edellä 84 kohdassa mainitut yhdistetyt asiat Co-Frutta v. komissio, tuomio 19.1.2010, 123 kohta; ks. myös vastaavasti edellä 123 kohdassa mainitut yhdistetyt asiat Ruotsi ja Turco v. neuvosto, tuomion 49 kohta).

125 Lisäksi suojatun edun vahingoittamisen riskin on oltava kohtuudella ennustettavissa eikä puhtaasti hypoteettinen. Tutkiminen, joka toimielimen on lähtökohtaisesti poikkeusta soveltaakseen suoritettava, on tehtävä konkreettisella tavalla, ja sen on ilmettävä päätöksen perusteluista (ks. vastaavasti asia T-2/03, Verein für Konsumenteninformation v. komissio, tuomio 13.4.2005, Kok., s. II-1121, 69 kohta ja edellä 101 kohdassa mainitut yhdistetyt asiat Franchet ja Byk v. komissio, tuomion 115 kohta).

126 Komission päätöstä evätä oikeus tutustua pyydettyihin asiakirjoihin asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa säädetyn poikkeuksen perusteella on arvioitava näiden periaatteiden valossa.

127 Käsiteltävässä asiassa komissio on evännyt oikeuden tutustua asiakirjoihin sillä perusteella, että päätöksen 2005/163 128 ja 140 perustelukappaleeseen sisältyvien numerotietojen ilmaiseminen voisi vahingoittaa kyseessä olevien yritysten taloudellisia etuja ja merkitä etua muille yrityksille ja olisi siten asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 2 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan säännösten vastaista.

128 Ensiksi on todettava, että asiakirjat, joiden osalta poikkeukseen vedotaan, voivat sisältää taloudellisten etujen suojaa koskevan poikkeuksen soveltamisalaan kuuluvia

luottamuksellisia tietoja. Numerotiedot, joita ei ole ilmaistu, koskevat nimittäin niiden Tirrenia-konsernin kustannusten ja tulojen jakautumista, joiden perusteella yleisen edun mukaisten palvelujen suorittamisesta myönnetty vuosittainen korvaus on arvioitu, ja ne voivat siis kuulua liikesalaisuuksien piiriin.

129 Tosin yleisön oikeus tutustua toimielinten asiakirjoihin koskee vain asiakirjoja eikä tietoja yleisemmin ymmärrettynä, eikä se merkitse toimielinten velvollisuutta vastata kaikkiin yksityisten oikeussubjektien esittämiin tietojensaantipyyntöihin (ks. vastaavasti edellä 82 kohdassa mainittu asia WWF European Policy Programme v. neuvosto, tuomion 76 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Toisin kuin komissio väittää, kantaja on kuitenkin todella pyytänyt oikeutta tutustua asiakirjoihin, joihin sisältyvät analyyttiset tiedot, joita ei ole esitetty päätöksessä 2005/163.

130 Toiseksi on tarkasteltava, onko komissio arvioinut kantajan pyynnössä tarkoitettujen asiakirjojen sisältöä konkreettisesti ja asiakirjakohtaisesti.

131 Tältä osin unionin tuomioistuin on myöntänyt, että kyseinen toimielin voi käyttää perusteluina yleisiä olettamia, joita sovelletaan tiettyihin asiakirjojen luokkiin, koska samankaltaiset yleisluonteiset toteamukset saattavat olla sovellettavissa luonteeltaan samanlaisia asiakirjoja koskeviin tutustumispyyntöihin (ks. edellä 44 kohdassa mainittu asia komissio v. Technische Glaswerke Ilmenau, tuomion 54 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

132 Se on siten katsonut, että valtiontukien valvontamenettelyissä tällaiset yleiset oletamat voivat perustua asetukseen N:o 659/1999 ja oikeuskäytäntöön, joka liittyy oikeuteen tutustua komission hallintomenettelyn asiakirjavihkoon kuuluviin asiakirjoihin (ks. vastaavasti edellä 44 kohdassa mainittu asia komissio v. Technische Glaswerke Ilmenau, tuomion 55 kohta).

133 Unionin tuomioistuin on päätellyt tästä, että asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 2 kohdan kolmannessa luetelmakohdassa säädettyä poikkeusta tulkittaessa on otettava huomioon se seikka, ettei muilla asianomaisilla kuin kyseisellä jäsenvaltiolla ole valtiontukien valvontamenettelyissä oikeutta tutustua komission hallintomenettelyn asiakirja-aineistossa oleviin asiakirjoihin, ja näin ollen on hyväksyttävä yleinen olettama, jonka mukaan hallintomenettelyn asiakirja-aineistossa olevien asiakirjojen sisältämien tietojen ilmaiseminen vahingoittaa lähtökohtaisesti tutkintatoimien tarkoitusten suojaa (edellä 44 kohdassa mainittu asia komissio v. Technische Glaswerke Ilmenau, tuomion 61 kohta).

134 Käsiteltävässä asiassa pyydetyt asiakirjat ovat päätöksen 2005/163 luottamuksellinen versio sekä asiakirjat, joiden avulla on ollut mahdollista saada numerotietoja, joita ei ole mainittu 128 ja 140 perustelukappaleessa.

135 Vaikka kyseiset asiakirjat kuuluvat komission hallintomenettelyn asiakirja-aineistoon valtiontuen valvontamenettelyssä, unionin yleinen tuomioistuin katsoo, ettei voida olettaa, että julkisiin palveluvelvoitteisiin liittyviä lisäkustannuksia koskevien tietojen sekä kaikkien niiden asiakirjojen, joiden avulla on ollut mahdollista saada näitä numerotietoja, luovuttaminen vahingoittaisi Caremarin taloudellisten etujen suojaa asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 2 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan mukaisesti.

136 Tällainen yleinen olettama olisi sitä paitsi vastoin salassapitovelvollisuudesta valtiontukipäätöksissä annettua tiedonantoa, jonka 17 perustelukappaleessa todetaan, että tietoja, jotka koskevat julkisten palvelujen järjestämistä ja kustannuksia, ei tavallisesti katsota muiksi luottamuksellisiksi tiedoiksi.

137 Tämän vuoksi komission tehtävänä oli käsiteltävässä asiassa tarkastella, vahingoittaisiko taloudellisten etujen suojaa koskevan poikkeuksen soveltamisalaan kuuluvien asiakirjojen sisältämien tietojen ilmaiseminen suojattua etua konkreettisesti ja tosiasiallisesti.

138 Riidanalaisesta päätöksestä ilmenee, että korostaessaan, että pois jätetyt tiedot koskevat kustannusten jakautumista, joka on otettu huomioon kunkin alueellisen yrityksen osalta laskettaessa yleisen edun mukaisten palvelujen suorittamisesta vuosittain myönnettyä korvausta, ja katsoessaan, että numerotietojen ilmaiseminen voisi vahingoittaa Caremarin taloudellisia etuja, komissio on arvioinut konkreettisesti ja tosiasiallisesti kyseessä olevia asiakirjoja. Kun nimittäin otetaan huomioon se, että pyydetyt asiakirjat sisältävät samantyyppisiä numerotietoja, toisin sanoen tietoja Caremarin tuloslaskelmaan perustuvista erilaisista kustannustekijöistä, jotka on otettu huomioon laskettaessa vuosittaista korvausta, sekä niiden saamiseksi käytetyt laskentatavat, komissio on voinut arvioida kyseisiä tietoja konkreettisesti ja tosiasiallisesti kokoamalla ne yhteen yhteisen nimityksen alle.

139 Kun tarkastellaan kysymystä siitä, onko komissio kieltäytynyt perustellusti toimittamasta pyydettyjä asiakirjoja, analyyttiset tiedot, joita ei mainita päätöksen 2005/163 128 ja 140 perustelukappaleessa, liittyvät vuosittaisen tuen laskennassa huomioon otettuihin eri kustannustekijöihin ja perustuvat konsultin tekemään selvitykseen niiden kriteerien arvioinnista, jotka koskevat Tirrenia-konserniin kuuluvien yhtiöiden tuloslaskelmien laatimista reitti- ja kausikohtaisesti. Nämä erilaiset kustannustekijät, jotka perustuvat Caremarin tuloslaskelmaan vuodelta 2001 (päätöksen 2005/163 128 perustelukappale) ja vuosittaisen tuen laskennassa vuosien 1992 ja 2000 välisenä aikana huomioon otettujen eri kustannustekijöiden kehitykseen (päätöksen 2005/163 140 perustelukappale), käsittävät: i) provisiot ja hankintakustannukset, ii) satamamaksut ja satamien kauttakulkumaksut ja muut alusten liikennöintiin liittyvät kustannukset, iii) toimintakustannukset, jotka vastaavat alushenkilöstöön liittyviä kustannuksia, iv) alusten ylläpitokustannukset, v) poistokustannukset, vi) nettorahoitusmenot, vii) hallintohenkilöstöön liittyvät kustannukset ja yleiskulut, viii) muut kustannukset, jotka vastaavat veroja ja maksuja lukuun ottamatta yhtiöveroa.

140 Tältä osin on muistutettava, että komissio ei saa EY 287 artiklan mukaan ilmaista niille osapuolille, joita asia koskee, salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja, joita ovat muun muassa tuensaajayrityksen sisäistä toimintaa koskevat tiedot (edellä 79 kohdassa mainitut yhdistetyt asiat British Airways ym. v. komissio, tuomion 63 kohta). Liikesalaisuuksiksi on määritelty tiedot, joiden osalta ei ainoastaan niiden

ilmaiseminen yleisölle vaan myös jo niiden antaminen muulle oikeussubjektille kuin sille, joka on tiedon antanut, voi vakavasti vahingoittaa tiedon antaneen oikeussubjektin etuja (ks. vastaavasti asia T-353/94, Postbank v. komissio, tuomio 18.9.1996, Kok., II-921, 87 kohta). On välttämätöntä, että ne edut, joita tietojen paljastaminen voi loukata, ovat objektiivisesti arvioiden suojan arvoisia. Tiedon luottamuksellisuuden arviointi edellyttää niiden oikeutettujen intressien, jotka ovat paljastamista vastaan, ja sen yleisen intressin vertaamista, jonka mukaan toimielinten toiminnassa on noudatettava avoimuusperiaatetta mahdollisimman laajalti (asia T-198/03, Bank Austria Creditanstalt v. komissio, tuomio 30.5.2006, Kok., s. II-1429, 71 kohta ja asia T-474/04, Pergan Hilfsstoffe für industrielle Prozesse v. komissio, tuomio 12.10.2007, Kok., s. II-4225, 65 kohta).

141 Käsiteltävässä asiassa kyseessä olevat tiedot sekä asiakirjat, joihin ne perustuvat – jotka vastaavat tuloslaskelmia, sellaisina kuin eräs tilintarkastusyhtiö on niitä analysoinut – kuuluvat kyseisen yrityksen liikesalaisuuksien piiriin. Ilmoittamalla tällaisia tietoja komissio nimittäin luovuttaisi Caremarin kilpailijoille sen tuloslaskelmat useilta vuosilta, mikä merkitsisi Caremarin eri liikennereittejä koskevan omakustannushinnan ilmoittamista sen kilpailijoille ja voisi vahingoittaa kyseisen yhtiön etuja.

142 Näin ollen komissio on perustellusti katsonut, että tällaisten tietojen, jotka vastaavat Caremarin tuloslaskelmaan perustuvia kustannustekijöitä, ilmaiseminen voisi vahingoittaa sen taloudellisia etuja ja olisi asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 2 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan vastaista.

143 Tosin – kuten kantaja huomauttaa – tietoja, jotka koskevat julkisten palvelujen järjestämistä ja kustannuksia, ei tavallisesti katsota luottamuksellisiksi tiedoiksi, kuten salassapitovelvollisuudesta valtiontukipäätöksissä annetun tiedonannon 17 perustelukappaleesta ilmenee.

144 On kuitenkin todettava, että kyseisen tiedonannon 3.1 kohdassa täsmennetään, että tällaiset julkisten palvelujen järjestämistä ja kustannuksia koskevat tiedot voivat kuulua liikesalaisuuksiin silloin, kun nämä tiedot liittyvät todellista tai mahdollista taloudellista arvoa omaavaan liiketoimintaan ja kun muut yritykset voisivat hyötyä niiden julkistamisesta tai käyttämisestä taloudellisesti. Vaikka, kuten kantaja korostaa, julkisen tuen laskennassa valtiontukipäätöksessä huomioon otettujen tietojen julkisuutta voitaisiin perustella läpinäkyvyyden periaatteen noudattamisella, on korostettava, että perustamissopimuksilla luodusta järjestelmästä, erityisesti EU 1, EY 254 ja EY 255 artiklasta sekä niissä vahvistetuista avoimuusperiaatteesta ja toimielinten toimintaa koskevasta läpinäkyvyyden vaatimuksesta, seuraa, että silloin, kun ei ole sellaisia säännöksiä, joilla nimenomaisesti määrättäisiin tai kiellettäisiin julkaiseminen, toimielimillä on oikeus julkaista antamansa toimet. Tähän sääntöön on kuitenkin olemassa poikkeuksia siltä osin kuin yhteisön oikeudessa etenkin niillä säännöksillä, joilla taataan salassapitovelvollisuuden noudattaminen, kielletään kyseisten toimien tai joidenkin niiden sisältämien tietojen paljastaminen (ks. vastaavasti edellä 140 kohdassa mainittu asia Pergan Hilfsstoffe für industrielle Prozesse v. komissio, tuomion 61 kohta).

145 Edellä 79 kohdassa mainitussa asiassa Altmark annetusta tuomiosta, jonka perusteella kantaja katsoo, että julkisiin palveluvelvoitteisiin liittyvät kustannustekijät on julkistettava, jotta voitaisiin soveltaa niitä perusteita, jotka unionin tuomioistuin on määritellyt katsoakseen, että valtion korvaus on vastike edunsaajayrityksen suorittamista sellaisista palveluista, jotka johtuvat julkisten palveluvelvoitteiden täyttämisestä, on todettava, ettei se ole merkityksellinen käsiteltävässä asiassa. Unionin tuomioistuin katsoo tässä tuomiossa nimittäin, että parametrit, joiden perusteella korvaus lasketaan, on vahvistettava etukäteen objektiivisesti ja läpinäkyvästi, mutta se ei täsmennä, että julkisiin palveluvelvoitteisiin liittyvät kustannustekijät on julkistettava.

146 Kolmanneksi on tarkistettava, ettei ole olemassa kantajan väittämää ylivoimaista yleistä etua, joka oikeuttaa luovuttamaan asiakirjat huolimatta vahingosta, joka siitä aiheutuisi Caremarin taloudellisten etujen suojalle.

147 On muistutettava, että asetuksessa N:o 1049/2001 säädetään, ettei sen 4 artiklan 2 ja 3 kohdassa vahvistettuja poikkeuksia sovelleta, jos ylivoimainen yleinen etu edellyttää kyseessä olevan asiakirjan sisältämien tietojen ilmaisemista. Tässä yhteydessä toimielimen on vertailtava yhtäältä sitä erityistä intressiä, joka on suojattava sillä, että kyseessä olevan asiakirjan sisältämiä tietoja ei ilmaista, ja toisaalta muun muassa yleistä intressiä siihen, että tähän asiakirjaan voidaan tutustua, ottaen huomioon ne edut, joita laajemman avoimuuden avulla voidaan saavuttaa ja joita ovat, kuten asetuksen N:o 1049/2001 toisessa perustelukappaleessa täsmennetään, se, että parannetaan kansalaisten mahdollisuuksia osallistua päätöksentekomenettelyihin, ja se, että hallinnolla on demokraattisessa järjestelmässä suurempi legitimiteetti suhteessa kansalaisiin ja että hallinto on tehokkaampaa ja vastuullisempaa (ks. vastaavasti edellä 123 kohdassa mainitut yhdistetyt asiat Ruotsi ja Turco, tuomion 45 kohta).

148 Myöskään sitä erityistä intressiä, johon voi vedota se, joka pyytää oikeutta tutustua häntä henkilökohtaisesti koskevan asiakirjaan, ei voida ottaa huomioon asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna ylivoimaisena yleisenä etuna (ks. vastaavasti edellä 101 kohdassa mainitut yhdistetyt asiat Franchet ja Byk v. komissio, tuomion 137 kohta). Tästä seuraa, että yksityinen intressi, johon kantaja vetoaa, toisin sanoen sen oikeuksien puolustaminen kanteen nostamista silmällä pitäen, ei ole edellä mainitussa säännöksessä tarkoitettu ylivoimainen yleinen etu.

149 Kantajan väitteestä, jonka mukaan pyydetyt tiedot olisi ilmaistava siltä osin kuin ne koskevat Caremarille myönnettyjä tukia viittä vuotta aikaisemmalta ajanjaksolta, on muistutettava, että työjärjestyksen 44 artiklan 1 kohdan c alakohdasta ja 48 artiklan 2 kohdasta ilmenee, että kannekirjelmän on erityisesti sisällettävä yhteenveto seikoista, joihin kanne perustuu, ja että asian käsittelyn kuluessa ei saa vedota uuteen perusteeseen, ellei se perustu käsittelyn aikana esille tulleisiin tosiseikkoihin tai oikeudellisiin seikkoihin. Peruste, jolla laajennetaan aikaisemmin – nimenomaisesti tai implisiittisesti – kannekirjelmässä esitettyä perustetta ja jolla on läheinen yhteys tähän perusteeseen, on otettava tutkittavaksi. Sitä vastoin kanneperuste, jonka ei voida katsoa perustuvan oikeudenkäynnin aikana esille tulleisiin tosiseikkoihin tai oikeudellisiin seikkoihin, on jätettävä tutkimatta. Käsiteltävässä asiassa mikään ei estänyt kantajaa

esittämästä tätä perustetta kannekirjelmässä (ks. vastaavasti asia C-430/00 P, Dürbeck v. komissio, määräys 13.11.2001, Kok., s. I-8547, 17–19 kohta ja asia T-75/06, Bayer CropScience ym. v. komissio, tuomio 9.9.2008, Kok., s. II-2081, 136 kohta).

150 Kun kantaja on käsiteltävässä asiassa vastineeseen vastatessaan väittänyt, että tiedot ovat liian vanhoja, jotta niitä voitaisiin pitää arkaluontoisina, se on esittänyt liian myöhään uuden argumentin tukeakseen vaatimustaan, jonka mukaan kyseiset tiedot on ilmaistava sille. Ei voida hyväksyä sitä, että tällä väitteellä ainoastaan laajennettaisiin aikaisemmin esitettyä kanneperustetta, ja se on siis jätettävä tutkimatta.

151 Näin ollen ensimmäisen kanneperusteen toinen osa on hylättävä.

152 Kaiken edellä esitetyn perusteella ensimmäinen kanneperuste on hylättävä.

c) Toinen kanneperuste, joka koskee syrjintäkiellon periaatteen loukkaamista

Asianosaisten lausumat

153 Kantaja katsoo joutuneensa syrjinnän kohteeksi, koska komissio on julkistanut aikaisemmassa valtiontukipäätöksessä julkisiin palveluvelvoitteisiin liittyvät lisäkustannukset ja vastaavien tukien määrän [valtiontuesta, jonka Espanja on myöntänyt meriliikenteen alalle (uusi julkisten meriliikennepalvelujen sopimus), 19.7.2000 tehty

komission päätös 2001/156/EY (EYVL 2001, L 57, s. 32) (jäljempänä Trasmediterranea-päätös)]. Se huomauttaa, että kyseisessä päätöksessä julkistetaan julkisia palveluvelvoitteita koskevat tiedot reittikohtaisesti niin, että kilpailijayritykset voivat siten tarkistaa niiden paikkansapitävyyden.

154 Komissio vastaa, että kantajan esille tuoma syrjintä ei perustu tosiseikkoihin, koska Trasmediterranea-päätöksessä yrityksen kokonaistulokset on salattu ja koska tietoja, jotka koskevat omakustannushinnan eri osatekijöitä, ei ole julkaistu.

155 Joka tapauksessa tietojen julkistaminen päätöksessä riippuu jäsenvaltioiden ja/tai niiden, joita asia koskee, esittämästä luottamuksellista käsittelyä koskevasta pyynnöstä. Komission mukaan pelkkä hallinnollisen käytännön vaihtelu ei aiheuta välttämättä tiettyjen tietojen julkaisemispäätöksen tai julkaisematta jättämistä koskevan päätöksen lainvastaisuutta. Se lisää vastauksessaan, että näiden kahden päätöksen oikeudelliset kehykset ovat erilaiset. Trasmediterranea-päätöksessä oli välttämätöntä analysoida eri reittien kustannukset, koska Espanjan kuningaskunta sitoi tukien myöntämisen kuhunkin merenkulkureittiin, kun taas käsiteltävässä asiassa Italian tasavallan järjestelmä perustui kunkin toimijan kokonaiskustannuksiin.

156 Caremar korostaa, että luottamuksellisuutta koskeva lähestymistapa oli samanlainen Trasmediterranea-päätöksessä. Se huomauttaa, että Trasmediterranea-päätöksessä kutakin kustannustekijää koskevat tiedot sekä yrityksen toiminnan kokonaistulokset salattiin. Ainoastaan kokonaisarvio niistä kustannuksista ja tuloista, jotka julkisen palvelun sopimuksen täyttämisestä vastuussa oleva yritys kirjasi huippusesongin ja matalasesongin aikana, julkistettiin.

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

157 Oikeuskäytännön mukaan yhdenvertaisen kohtelun periaate, joka on perustavanlaatuinen oikeusperiaate, kieltää sen, että toisiinsa rinnastettavia tapauksia kohdellaan eri tavalla tai että erilaisia tapauksia kohdellaan samalla tavalla, ellei tällaista kohtelua voida perustella objektiivisesti (yhdistetyt asiat T-222/99, T-327/99 ja T-329/99, Martinez ym. v. parlamentti, tuomio 2.10.2001, Kok., II-2823, 150 kohta ja asia T-390/08, Bank Melli Iran v. neuvosto, tuomio 14.10.2009, Kok., II-3967, 56 kohta).

158 Käsiteltävässä asiassa kantaja katsoo joutuneensa syrjinnän kohteeksi, koska Trasmediterranea-päätöksessä komissio on julkistanut tiedot, jotka koskevat julkisia palveluvelvoitteita kunkin merenkulkureitin osalta.

159 Vaikka oletettaisiin – kuten kantaja pääasiallisesti väittää –, että sen tilanne olisi verrattavissa sellaisen henkilön tilanteeseen, joka haluaa tutustua Trasmediterranea-päätökseen sisältyviin, julkisiin palveluvelvoitteisiin liittyviä lisäkustannuksia koskeviin tietoihin, on todettava, että vaikka komissio on esittänyt tämän päätöksen yhteydessä eri tavalla julkisiin palveluvelvoitteisiin liittyvät lisäkustannukset erottamalla erityisesti päätökseen 2005/163 verrattuna julkisiin palveluvelvoitteisiin liittyvien lisäkustannusten muuttuvat ja kiinteät osat, Trasmediterranea-päätöksessä ja päätöksessä 2005/163 on julkistettu ainoastaan julkisen palvelun velvoitteisiin liittyvät kokonaiskustannukset, eikä yksityiskohtaisia tietoja yksittäisistä kustannuksista, jotka on otettu huomioon laskettaessa vuosittaista korvausta.

160 Edellä esitetyn perusteella ei siis voida päätellä, että kantajaa olisi kohdeltu syrjivästi.

161 Näin ollen toinen kanneperuste, joka koskee syrjintäkiellon periaatteen loukkaamista, on hylättävä.

d) Kolmas kanneperuste, joka koskee suhteellisuusperiaatteen loukkaamista

Asianosaisten lausumat

162 Kantaja huomauttaa, että komissio korostaa ensimmäisessä riidanalaisessa päätöksessä kokonaistietojen suojan vaatimusta ottamatta esille julkisiin palveluvelvoitteisiin Napoli-Beverellon ja Caprin välisellä reitillä liittyviin lisäkustannuksiin tutustumista koskevan pyynnön täsmällistä luonnetta. Kantaja katsoo, että yleistäessään sen pyynnön komissio rikkoo asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 6 kohtaa, jossa säädetään, että jos vain osaan pyydetystä asiakirjasta voidaan soveltaa poikkeusta, muut asiakirjan osat luovutetaan. Ensimmäisestä riidanalaisesta päätöksestä ei nimittäin käy ilmi, miltä osin Napoli-Beverellon ja Caprin välistä reittiä koskevien tietojen ilmaiseminen osittain voisi vahingoittaa Caremarin taloudellisia etuja.

163 Kantaja väittää, että viitatessaan päätöksessä 2005/163 julkaistuihin kokonaistietoihin komissio ei selvitä täsmällisiä syitä asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 6 kohdan mukaisen osittaisen tutustumisoikeuden epäämiseen.

164 Komissio vastaa, että pyydetyt tiedot ovat päätöksen 2005/163 128 ja 140 perustelukappaleen taulukkoihin sisältyviä tietoja, jotka eivät käsitä pelkästään Napoli-Beverellon ja Caprin välistä reittiä koskevia analyyttisiä kustannuksia.

165 Caremar väittää komission tapaan, ettei esillä oleva kanneperuste ole perusteltu, kun otetaan huomioon, ettei käsiteltävässä asiassa ollut mahdollista tutustua tietoihin osittain asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 6 kohdan mukaisesti.

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

166 On todettava, että tukeakseen tätä kanneperustetta kantaja arvostelee komissiota siitä, että se on jättänyt huomaamatta osan sen pyynnöstä, toisin sanoen sen pyynnön saada tutustua julkisiin palveluvelvoitteisiin liittyviin lisäkustannuksiin Napoli-Beverellon ja Caprin välisen reitin osalta. Kyseisestä kanneperusteesta ei käy ilmi, että olisi esitetty erityisiä väitteitä sen osalta, että komissio olisi loukannut suhteellisuusperiaatetta.

167 Koska kantajan väitteet liittyvät ensimmäisen riidanalaisen päätöksen puutteellisiin perusteluihin, on viitattava kanneperusteeseen, joka koskee edellä 81–93 kohdassa tarkoitettua perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä.

168 Kaiken edellä esitetyn perusteella neljäs kanneperuste on hyväksyttävä osittain, ensimmäinen riidanalainen päätös kumottava osittain, kuten edellä 93 kohdassa on esitetty tarkemmin, ja hylättävä asiassa T-109/05 nostettu kanne muilta osin.

B *Asiassa T-444/05 nostettu kanne*

169 Kantaja esittää asiassa T-444/05 nostamansa kanteen yhteydessä kuusi kanneperustetta, joista ensimmäinen koskee asetuksen N:o 1049/2001 8 artiklan 1 kohdan rikkomista, toinen perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä, kolmas asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 4 ja 5 kohdan rikkomista, neljäs menettelyn väärinkäyttöä ja harkintavallan väärinkäyttöä ja viides syrjintäkiellon periaatteen ja puolustautumisoikeuksien loukkaamista. Toissijaisesti kantaja vetoaa kuudennen kanneperusteen yhteydessä asetuksen N:o 1049/2005 4 artiklan 5 kohdan lainvastaisuuteen.

170 Aivan aluksi on tarkasteltava kolmatta kanneperustetta, joka koskee asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 4 ja 5 kohdan rikkomista.

1. *Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat*

171 Kantaja väittää, että komissio on tehnyt kolme virhettä, kun se on kuullut Italian viranomaisia asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 4 ja 5 kohdan nojalla ja kun se on nojautunut Italian viranomaisten suostumuksen puuttumiseen perustellakseen pyydettyjä tietoja koskevan tutustumisoikeuden epäämistä.

172 Ensiksi kantaja katsoo, että kuulemalla Italian viranomaisia komissio on rikkonut julkisiin palveluvelvoitteisiin liittyviä lisäkustannuksia koskevien tietojen julkaisusääntöjä, kun se ei ole mahdollistanut valtiontuen yksilöintiä, määrittelyä ja sen soveltuvuutta yhteismarkkinoille koskevaa arviointia. Julkisiin palveluvelvoitteisiin liittyvien, valtiontuilla korvattavien lisäkustannusten osalta edellytetään tietojen julkisuutta, kun otetaan huomioon valtiontukijärjestelmän edellyttämä läpinäkyvyyden vaatimus, salassapitovelvollisuudesta valtiontukipäätöksissä annettu tiedonanto ja edellä 79 kohdassa mainitussa asiassa Altmark annettu tuomio.

173 Toiseksi kantaja korostaa, että asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 4 ja 5 kohdan säännökset mahdollistavat ainoastaan kyseessä olevan asiakirjan laatineen kolmannen kuulemisen, ja väittää, että käsiteltävässä asiassa komission olisi pitänyt kuulla Caremaria eikä Italian viranomaisia, koska pyydetyt asiakirjat on saatu ensiksi mainitulta. Valittu oikeusperusta on siis kantajan mielestä virheellinen.

174 Kantaja väittää myös, että asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 5 kohdan eri kieliversioiden vertailu, kyseisen asetuksen 9 artiklassa säädetyn järjestelmän tarkastelu sekä asiassa T-187/03, Scippacercola vastaan komissio, 17.3.2005 annettu tuomio (Kok., s. II-1029) johtavat päätelmään, jonka mukaan asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 5 kohdassa säädetyn poikkeuksen on tulkittava viittaavan asiakirjoihin, joiden laatija on jäsenvaltio.

175 Se katsoo, että jos asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 5 kohtaa olisi tulkittava siten, että jäsenvaltiolla on veto-oikeus kyseisestä jäsenvaltiosta peräisin olevan asiakirjan luovuttamisen osalta, yksityiset suljettaisiin automaattisesti kyseisestä jäsenvaltiosta saatuihin asiakirjoihin tutustumista koskevan oikeuden ulkopuolelle.

176 Kolmanneksi kantaja väittää, että Italian viranomaisten kuulemisella ei ole merkitystä, koska Italian viranomaisia ja Caremaria on kuultu asianmukaisesti asetuksen N:o 659/1999 25 artiklassa tarkoitetun menettelyn yhteydessä.

177 Komissio vastaa aluksi, että kantajan väitteet on jätettävä tutkimatta ja että ne ovat perusteettomia. Italian viranomaisten asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 5 kohtaan perustuva pyyntö olla luovuttamatta asiakirjaa on komission mukaan luonteeltaan velvoittava ja se voidaan riitauttaa ainoastaan italialaisessa tuomioistuimessa, vaikka se muodostaisi myöhemmän toimen perustan.

178 Komissio toistaa kantajan esittämät kolme väitettä ja katsoo ensinnäkin, että väitteillä, jotka koskevat oletettuja läpinäkyvyyden vaatimuksia valtiontukiasioissa ja salassapitovelvollisuudesta valtiontukipäätöksissä annettua tiedonantoa, ei ole merkitystä, koska toinen riidanalainen päätös on tehty asetuksen N:o 1049/2001 nojalla.

179 Ensiksi komissio muistuttaa aikaisemman päätöskäytäntönsä osalta, että tiettyjen tietojen julkaiseminen päätöksessä voi riippua siitä, ovatko jäsenvaltio ja/tai ne, joita asia koskee, pyytäneet luottamuksellista käsittelyä tai ovatko ne päinvastoin sallineet tiettyjen tietojen julkaisemisen.

180 Komissio katsoo myös, että asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 4 kohtaa, joka koskee kolmansien kuulemista yleensä, ei voida soveltaa käsiteltävässä asiassa, sillä jäsenvaltioiden toimittamat asiakirjat kuuluvat kyseisen asetuksen 4 artiklan 5 kohdan erityissäännöksen piiriin.

181 Toiseksi komissio katsoo, että kyseisen asetuksen 4 artiklan 5 kohdassa ei viitata ainoastaan jäsenvaltioiden laatimiin asiakirjoihin vaan myös kaikkiin näistä valtioista peräisin oleviin asiakirjoihin.

182 Se väittää myös, että asetuksen N:o 1049/2001 15 perustelukappaleesta ja unionin yleisen tuomioistuimen vakiintuneesta oikeuskäytännöstä seuraa, että jäsenvaltioille myönnetty oikeus käyttää veto-oikeuttaan asiakirjojen luovuttamiseen asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 5 kohdan mukaisesti on perusteltu sen vuoksi, että tämän asetuksen tarkoituksena ei ole muuttaa asiakirjojen julkisuuteen sovellettavaa kansallista lainsäädäntöä eikä sillä ole tällaista vaikutusta.

183 Komissio liitti osapuolille 10.10.2008 tiedoksi annettuun kirjalliseen kysymykseen, jossa niitä kehotettiin esittämään huomautuksensa edellä 33 kohdassa mainitussa asiassa Ruotsi vastaan komissio annetusta tuomiosta tehtävistä johtopäätöksistä, antamaansa vastaukseen Italian viranomaisten 8.7.2005 päivätyn kirjeen, josta ilmenee, että viimeksi mainitut kielsivät luovuttamasta kantajalle pyydettyjä asiakirjoja siitä syystä, että tällainen luovuttaminen vahingoittaisi Caremarin taloudellisten etujen suojaa asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 2 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan mukaisesti. Komission mukaan Italian viranomaiset olivat näin ollen perustelleet

asianmukaisesti vastustuksensa yhden asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 1–3 kohdassa säädetyn poikkeuksen perusteella. Se lisäsi, että mahdollisella perustelujen puutteellisuudella ei olisi kuitenkaan käsiteltävässä asiassa mitään vaikutusta toimen laillisuuteen, koska Italian viranomaisten perusteltu kielto sitoi sitä ja velvoitti sen hylkäämään tutustumisoikeutta koskevan pyynnön ja että joka tapauksessa se voisi johtaa ainoastaan uuteen päätökseen, joka on aineellisoikeudellisesti samanlainen kuin toinen riidanalainen päätös [(ks. vastaavasti asia T-16/02, Audi v. SMHV (TDI), tuomio 3.12.2003, Kok., s. II-5167, 97 kohta ja yhdistetyt asiat T-217/03 ja T-245/03, FNCBV v. komissio, tuomio 13.12.2006, Kok., s. II-4987, 263 kohta)].

184 Kolmanneksi väitteeseen, jonka mukaan Italian viranomaisten kuuleminen olisi aiheeton, koska niitä oli jo kuultu asetuksen N:o 659/1999 25 artiklan mukaisesti, komissio vastaa, että nimenomaan sen vuoksi, että Italian tasavalta oli jo vastustanut päätöksen 2005/163 luottamuksellisen version 128 ja 140 perustelukappaleissa oleviin taulukkoihin sisältyvien analyyttisten tietojen ilmaisemista, sillä oli velvollisuus kuulla kyseistä jäsenvaltiota ennen kuin se teki päätöksen luonteeltaan samanlaisiin tietoihin tutustumista koskevasta pyynnöstä asetuksen N:o 1049/2001 nojalla.

185 Italian tasavalta, neuvosto ja Caremar tukevat komissiota sen jokaisen väitteen osalta. Italian tasavalta ja Caremar muistuttavat erityisesti, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on selventänyt asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 5 kohdan ulottuvuutta asiassa T-168/02, IFAW Internationaler Tierschutz-Fonds vastaan komissio, 30.11.2004 annetussa tuomiossa (Kok., s. II-4135), kun se on täsmentänyt, että kyseisessä säännöksessä jäsenvaltiolle annetaan mahdollisuus pyytää toimielintä olemaan luovuttamatta kyseisestä jäsenvaltiosta peräisin olevia asiakirjoja ilman sen etukäteen antamaa suostumusta. Näin ollen, toisin kuin kantaja väittää, jäsenvaltion tämän säännöksen mukainen pyyntö on toimielimeen kohdistuva kielto olla luovuttamatta kyseessä olevaa asiakirjaa.

2. *Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta*

186 Aluksi on tarkasteltava kantajan toista väitettä, jonka mukaan asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 5 kohdassa säädetyssä poikkeuksessa viitataan asiakirjoihin, joiden laatija on jäsenvaltio.

187 Tältä osin on täsmennettävä, että antaessaan asetuksen N:o 1049/2001 lainsäätäjä on erityisesti poistanut laatijasäännön, joka oli siihen asti voimassa. Kuten yleisön oikeudesta tutustua neuvoston asiakirjoihin 20.12.1993 tehdystä neuvoston päätöksestä 93/731/EY (EYVL L 340, s. 43), yleisön oikeudesta saada tietoja komission asiakirjoista 8.2.1994 tehdystä komission päätöksestä 94/90/EHTY, EY, Euratom (EYVL L 46, s. 58) ja yleisön oikeudesta saada tietoa Euroopan parlamentin asiakirjoista 10.7.1997 tehdystä Euroopan parlamentin päätöksestä 97/632/EY, EHTY, Euratom (EYVL L 263, s. 27) ilmenee, laatijasääntö merkitsi sitä, että kun toimielimen hallussa olevan asiakirjan oli laatinut luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, jäsenvaltio, toinen yhteisön toimielin tai muu yhteisön elin taikka muu kansallinen tai kansainvälinen järjestö, asiakirjaan tutustumista koskeva pyyntö oli osoitettava suoraan asiakirjan laatijalle (edellä 33 kohdassa mainittu asia Ruotsi v. komissio, tuomion 56 kohta).

188 Yhteisöjen tuomioistuin on täsmentänyt, että asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 5 kohdassa ei tarkoiteta pelkästään asiakirjoja, jotka ovat jäsenvaltioiden laatimia, vaan se koskee mahdollisesti kaikkia asiakirjoja, jotka ”ovat peräisin” jäsenvaltiolta, toisin sanoen kaikkia jäsenvaltion toimielimelle toimittamia asiakirjoja niiden laatijasta riippumatta. Siten ainoat merkitykselliset kriteerit ovat asiakirjan alkuperä ja se, että asianomainen jäsenvaltio luovuttaa asiakirjan, joka oli sen hallinnassa (edellä 33 kohdassa mainittu asia Ruotsi v. komissio, tuomion 61 kohta).

189 Kantaja katsoo myös tämän väitteen yhteydessä, että komission tulkinta, jonka mukaan jäsenvaltiolla on veto-oikeus sellaisen asiakirjan luovuttamisen osalta, joka on peräisin kyseisestä jäsenvaltiosta ja toimitettu toimielimille, merkitsisi sitä, että yksityinen oikeussubjekti menettää oikeuden saada tutustua tältä jäsenvaltiolta saatuihin asiakirjoihin.

190 On muistutettava, että komissio on toisessa riidanalaisessa päätöksessä kieltäytynyt toimittamasta kantajalle asiakirjoja, jotka koskevat Caremarille annettujen julkisten palveluvelvoitteiden hoitamisesta Napoli-Beverellon ja Caprin välisellä reitillä vuosittain aiheutuvia lisäkustannuksia, siitä syystä, että Italian viranomaiset olivat nimenomaisesti vastustaneet kyseisten tietojen ilmaisemista asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 5 kohdan mukaisesti.

191 Yhteisöjen tuomioistuin on tältä osin katsonut, että tulkinta, jonka mukaan asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 5 kohdassa annetaan jäsenvaltiolle yleinen ja ehdoton veto-oikeus, jonka nojalla jäsenvaltio voi estää täysin vapaan harkintansa mukaan ja ilman perusteluvelvollisuutta yhteisön toimielinten hallussa olevien asiakirjojen luovuttamisen ainoastaan siitä syystä, että kyseessä oleva asiakirja on peräisin tältä jäsenvaltiolta, ei ole yhteensoveltuva niiden tavoitteiden kanssa, joihin asetuksella N:o 1049/2001 pyritään (edellä 33 kohdassa mainittu asia Ruotsi v. komissio, tuomion 58 kohta).

192 Sitä vastoin eri seikat puoltavat mainitun 4 artiklan 5 kohdan sellaista tulkintaa, jonka mukaan tässä säännöksessä jäsenvaltiolle annetun toimivallan käyttöä rajoittavat tämän artiklan 1–3 kohdassa luetellut aineelliset poikkeukset niin, että jäsenvaltiolle tältä osin myönnetään vain toimivalta osallistua unionin päätöksentekoon. Tästä näkökulmasta jäsenvaltion etukäteen antama suostumus, johon mainitussa 5 kohdassa viitataan, ei siten ole vapaaharkintainen veto-oikeus vaan eräänlainen vahvistus siitä, että kyseessä ei ole 1–3 kohdassa mainittu poikkeus (edellä 33 kohdassa mainittu asia Ruotsi v. komissio, tuomion 76 kohta).

193 Asetuksen N:o 1049/2001 tällä tavoin tulkitun 4 artiklan 5 kohdan menettelyllisistä vaikutuksista on todettava, että koska unionin oikeuden sääntöjen täytäntöönpano on annettu toimielimen ja kyseisessä 5 kohdassa annettua mahdollisuutta käyttäneen jäsenvaltion yhteiseksi tehtäväksi ja koska tällainen täytäntöönpano on siten riippuvainen niiden välisestä vuoropuhelusta, niillä on velvollisuus EY 10 artiklassa vahvistetun lojaalin yhteistyön periaatteen mukaisesti toimia yhdessä ja tehdä yhteistyötä niin, että mainittuja sääntöjä voidaan tehokkaasti soveltaa (edellä 33 kohdassa mainittu asia Ruotsi v. komissio, tuomion 85 kohta).

194 Tästä seuraa ensinnäkin, että toimielimen, jolle on esitetty pyyntö saada tutustua jäsenvaltiolta saatuun asiakirjaan, ja kyseisen jäsenvaltion on heti, kun tämä toimielin on antanut tämän pyynnön tiedoksi kyseiselle jäsenvaltiolle, aloitettava viipymättä lojaali vuoropuhelu asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 1–3 kohdassa säädettyjen poikkeusten mahdollisesta soveltamisesta, ja niiden on otettava huomioon erityisesti tarve mahdollistaa kyseisen toimielimen kannanotto siinä määräajassa, jossa tämän asetuksen 7 ja 8 artiklassa se velvoitetaan tekemään päätös tällaisesta asiakirjaan tutustumista koskevasta pyynnöstä (edellä 33 kohdassa mainittu asia Ruotsi v. komissio, tuomion 86 kohta).

195 Tämän jälkeen kyseessä oleva jäsenvaltio, joka tämän vuoropuhelun jälkeen vastustaa kyseessä olevan asiakirjan luovuttamista, on velvollinen perustelemaan tätä vastustusta mainittujen poikkeusten kannalta. Toimielin ei voi hyväksyä jäsenvaltion siltä peräisin olevan asiakirjan luovuttamista koskevaa vastalausetta, jos sitä ei ole mitenkään perusteltu tai jos esitetyissä perusteluissa ei ole tukeuduttu asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 1–3 kohdassa mainittuihin poikkeuksiin. Jos toimielimen kyseessä olevalle jäsenvaltiolle osoittamasta nimenomaisesta kehotuksesta huolimatta tämä ei esitä tällaisia perusteluita, kyseisen toimielimen täytyy antaa oikeus tutustua pyydettyyn asiakirjaan, jos se puolestaan katsoo, että mitään mainituista poikkeuksista ei voida soveltaa (edellä 33 kohdassa mainittu asia Ruotsi v. komissio, tuomion 87 ja 88 kohta).

196 Kuten muun muassa kyseisen asetuksen 7 ja 8 artiklasta käy ilmi, toimielimellä itsellään on velvollisuus perustella kielteinen päätöksensä, jonka se osoittaa asiakirjaan tutustumista pyytäneelle. Tällainen velvollisuus merkitsee sitä, että toimielin toteaa tässä päätöksessään paitsi kyseisen jäsenvaltion vastustavan pyydetyn asiakirjan luovuttamista myös syyt, joihin kyseinen jäsenvaltio vetoaa päätellessään, että jotakin tämän asetuksen 4 artiklan 1–3 kohdassa säädetyistä poikkeuksista on sovellettava. Tällaisten tietojen perusteella pyynnön esittänyt voi ymmärtää sen pyynnön epäämisen alkuperän ja syyt ja toimivaltainen tuomioistuin voi tarpeen vaatiessa harjoittaa sille kuuluvaa valvontaa (edellä 33 kohdassa mainittu asia Ruotsi v. komissio, tuomion 89 kohta).

197 Käsiteltävässä asiassa toisesta riidanalaisesta päätöksestä ilmenee, että komissio on rajoittunut epäämään oikeuden tutustua pyydettyihin asiakirjoihin sillä perusteella, että Italian viranomaiset olivat nimenomaisesti vastustaneet sitä, täsmentämättä enempää sitä, mihin asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 1–3 kohdassa säädettyyn poikkeukseen Italian viranomaiset nojautuivat.

198 Komissio on esittänyt Italian viranomaisten 8.7.2005 päivätyn kirjeen 30.10.2008 antamassaan vastauksessa unionin yleisen tuomioistuimen esittämään kirjalliseen kysymykseen, joka koski edellä 33 kohdassa mainitussa asiassa Ruotsi vastaan komissio annetusta tuomiosta tehtäviä johtopäätöksiä. Italian viranomaisten kirjeestä ilmenee, että nämä kielsivät tutustumisen kantajan pyytämiin tietoihin siitä syystä, että niiden ilmaiseminen vahingoittaisi Caremarin taloudellisia etuja asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 2 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan mukaisesti.

199 Käsiteltävässä asiassa unionin yleisen tuomioistuimen tehtävänä ei ole arvioida toisen riidanalaisen päätöksen lainmukaisuutta komission kirjallisen menettelyn päättämisen jälkeen edellä 33 kohdassa mainitussa asiassa Ruotsi vastaan komissio annetun tuomion johdosta 30.10.2008 antaman lisäperustelun perusteella. Päätöksen perustelujen on nimittäin sisällyttävä itse päätökseen, eikä komission jälkikäteen esittämiä selityksiä voida poikkeustapauksia lukuun ottamatta ottaa huomioon. Tästä seuraa, että päätöksen itsessään on oltava riittävä eikä sen perusteluina voida pitää sellaisia kirjallisia tai suullisia selityksiä, jotka on annettu jälkeenpäin kyseistä päätöstä

koskevan kanteen jo ollessa unionin tuomioistuinten käsiteltävänä (ks. vastaavasti asia T-349/03, Corsica Ferries France v. komissio, tuomio 15.6.2005, Kok., s. II-2197, 287 kohta).

200 Ei voida myöskään hyväksyä sitä, että mahdollisella perustelujen puutteellisuudella ei missään tapauksessa olisi käsiteltävässä asiassa mitään vaikutusta toimen laillisuuteen, koska Italian viranomaisten perusteltu kielto sitoi komissiota ja koska se voisi johtaa ainoastaan uuteen päätökseen, joka on aineellisoikeudellisesti samanlainen kuin toinen riidanalainen päätös.

201 Komission mainitsema oikeuskäytäntö (edellä 183 kohdassa mainittu asia TDI, tuomion 97 kohta ja edellä 183 kohdassa mainitut yhdistetyt asiat FNCBV v. komissio, tuomion 263 kohta) ei nimittäin ole merkityksellistä käsiteltävässä asiassa, koska toisen riidanalaisen päätöksen perustelujen puutteellisuus merkitsee sitä, ettei unionin yleinen tuomioistuin voi valvoa, onko komission kieltäytyminen luovuttamasta Italian viranomaisilta saatuja asiakirjoja perusteltua jonkin sellaisen syyn vuoksi, johon kyseiset Italian viranomaiset ovat vedonneet päätellessään, että jotakin asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 1–3 kohdassa säädetyistä poikkeuksista tutustua asiakirjoihin on sovellettava (ks. vastaavasti edellä 33 kohdassa mainittu asia Ruotsi v. komissio, tuomion 89 kohta). Se seikka, että komission tarkoituksena on tehdä päätös, joka on aineellisoikeudellisesti samanlainen kuin toinen riidanalainen päätös, sen vuoksi, että Italian viranomaisten kielto sitoo sitä asiassa Ruotsi vastaan komissio annetun tuomion mukaisesti, ei voi kuitenkaan estää unionin yleistä tuomioistuinta tutkimasta käsiteltävän kanteen kohteena olevan päätöksen laillisuutta.

202 Näin ollen toinen riidanalainen päätös on kumottava, koska komissio ei ole esittänyt siinä syitä, joihin Italian viranomaiset ovat vedonneet päätellessään, että jotakin asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 1–3 kohdassa säädetyistä poikkeuksista tutustua asiakirjoihin on sovellettava, ilman että on tarpeen lausua muista kolmannen kanneperusteen yhteydessä esitetyistä väitteistä tai viidestä muusta kanneperusteesta, jotka kantaja on esittänyt kanteensa tueksi.

Oikeudenkäyntikulut

A *Asia T-109/05*

203 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Tämän artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti unionin yleinen tuomioistuin voi jakaa oikeudenkäyntikulut, jos asiassa osa vaatimuksista ratkaistaan toisen asianosaisen ja osa toisen asianosaisen hyväksi.

204 Koska käsiteltävä kanne asiassa T-109/05 hyväksytään osittain, asian olosuhteita arvioidaan oikein, kun päätetään, että komissio velvoitetaan vastaamaan kolmasosasta omista oikeudenkäyntikuluistaan ja korvaamaan kolmasosa kantajalle aiheutuneista oikeudenkäyntikuluista, ja kantaja velvoitetaan vastaamaan kahdesta kolmasosasta omista oikeudenkäyntikuluistaan ja korvaamaan kaksi kolmasosaa komissiolle aiheutuneista oikeudenkäyntikuluista.

205 Työjärjestyksen 87 artiklan 4 kohdan kolmannen alakohdan mukaan unionin yleinen tuomioistuin voi määrätä, että väliintulija vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan. Caremar, joka on väliintulijana tukenut komission vaatimuksia, vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

B *Asia T-444/05*

206 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on hävinnyt asian ja kantaja on vaatinut oikeudenkäyntikulujensa korvaamista, komissio on velvoitettava korvaamaan kantajan oikeudenkäyntikulut.

207 Työjärjestyksen 87 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan jäsenvaltiot, jotka ovat asiassa väliintulijoina, vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan. Italian tasavalta vastaa näin ollen omista oikeudenkäyntikuluistaan. Neuvosto ja Caremar vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan työjärjestyksen 87 artiklan 4 kohdan mukaisesti.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto)

on ratkaissut asiat seuraavasti:

1) 3.2.2005 tehty komission päätös D(2005) 997 kumotaan siltä osin kuin siinä kieltäydytään myöntämästä oikeutta tutustua Caremar SpA:lle autolautoilla ja nopeilla matkustaja-aluksilla hoidetuista matkustajienkuljetuspalveluista Napoli-Beverellon ja Caprin välisellä reitillä vuosittain aiheutuvia lisäkustannuksia koskeviin yksityiskohtaisiin tietoihin.

2) Kanne asiassa T-109/05 hylätään muilta osin.

3) Euroopan komissio vastaa kolmasosasta omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja se velvoitetaan korvaamaan kolmasosa Navigazione Libera del Golfo Srl:n (NLG) oikeudenkäyntikuluista, ja viimeksi mainittu vastaa kahdesta kolmasosasta omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja se velvoitetaan korvaamaan kaksi kolmasosaa komission oikeudenkäyntikuluista asiassa T-109/05.

4) Caremar vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan asiassa T-109/05.

5) 12.10.2005 tehty komission päätös D(2005) 9766 kumotaan.

6) Euroopan komissio velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut asiassa T-444/05.

7) Italian tasavalta, Euroopan unionin neuvosto ja Caremar vastaavat kukin omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Czúcz Labucka O'Higgins

Julistettiin Luxemburgissa 24 päivänä toukokuuta 2011.

Allekirjoitukset

Sisällys

Asiaa koskevat oikeussäännöt ..... II - 2489

Asioiden taustat ja oikeudenkäyntimenettely ..... II - 2495

Asianosaisten ja muiden osapuolten vaatimukset ..... II - 2502

Oikeudellinen arviointi ..... II - 2505

A Kanne asiassa T-109/05 ..... II - 2505

1. Kanteen kohde ..... II - 2505

a) Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat ..... II - 2505

b) Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta ..... II - 2506

2. Tutkittavaksi ottaminen ..... II - 2508

a) Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat ..... II - 2508

b) Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta ..... II - 2509

3. Asiakysymys ..... II - 2510

a) Neljäs kanneperuste, joka koskee perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä ..... II - 2511

Asianosaisten lausumat ..... II - 2511

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta ..... II - 2512

b) Ensimmäinen kanneperuste, joka koskee oikeudellista virhettä asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa säädetyn poikkeuksen soveltamisessa ..... II - 2517

Ensimmäisen kanneperusteen ensimmäinen osa, joka koskee oikeudellista virhettä oikeusperustan valinnassa ..... II - 2518

– Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat ..... II - 2518

– Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta ..... II - 2519

Kanneperusteen toinen osa, joka koskee asetuksen N:o 1049/2001 4 artiklan 2 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan rikkomista ..... II - 2520

– Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat ..... II - 2524

– Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta ..... II - 2532

c) Toinen kanneperuste, joka koskee syrjintäkiellon periaatteen loukkaamista ..... II - 2532

Asianosaisten lausumat ..... II - 2534

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta ..... II - 2535

d) Kolmas kanneperuste, joka koskee suhteellisuusperiaatteen loukkaamista ..... II - 2535

Asianosaisten lausumat ..... II - 2536

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta ..... II - 2536

B Asiassa T-444/05 nostettu kanne ..... II - 2536

1. Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat ..... II - 2537

2. Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta ..... II - 2541

Oikeudenkäyntikulut ..... II - 2546

A Asia T-109/05 ..... II - 2546

B Asia T-444/05 ..... II - 2546